

34694, VII, A, 9, 62

106/62
S. J. Lesar

Življenje in delovanje

rajnega gospoda

Martina Skubica,

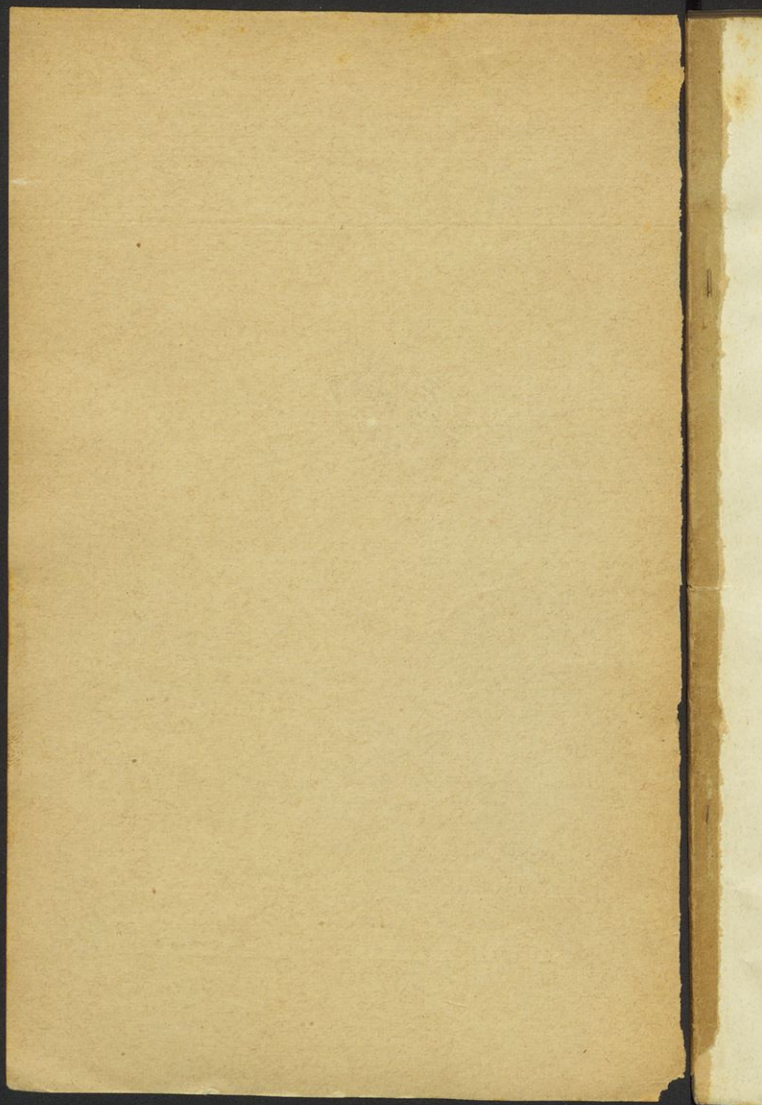
častnega kanonika,
dekana in župnika ribniškega, knezo-
škofovskega konzistorijalnega svetovalca,
viteza Franc Jožefovega reda i. t. d.

Opisal

lesar. Jožef Lesar.

MARTIN SKUBIC,
častni kanonik, dekan Ribniški.

Življenje in delovanje

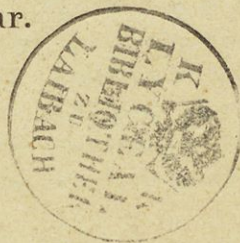
rajnega gospoda

Martina Skubica,

častnega kanonika, dekana in župnika ribniškega,
knezoškofovskega konzistorijalnega svetovalca, viteza
Franc Jožefovega reda, i. t. d.

Opisal

dr. Jožef Lesar.

V LJUBLJANI 1892.

Založila ribniška farna cerkev. — Natisnili J. Blasnika nasledniki.

Popravki in dostavki.

Na strani 1 dostavi: Uvod.

- » » 7, vrsta 20 čitaj mesto 23: 21.
- » » 18, vrsta 15 čitaj: bolj.
- » » 42 pristavi pri točki 2. za 15. avg. 1869. Slavnostni govornik je bil č. g. Karol Klun.
- » » 54 čitaj v prvi vrstici pesmi mesto obhajaš: obnavljaš.

030054713

Predgovor.

»Spomnite se svojih prednikov, kateri so nam govorili besedo božjo; glejte konec njih življenja; po njih veri se ravnajte!«
Hebr. 13, 7.

»Spomin pravičnega bo častitljiv.«
Preg. 10, 7.

Naprošen po preč. gosp. kanoniku **L. Jeranu** sestavil sem za »Zgodnjo Danico« čertice iz življenja in delovanja zaslužnega kanonika in dekana **Martina Skubica**, umerlega v Ribnici 9. aprila l. 1891. Ker se je pa tu in tam izražala želja, naj bi se one čertice, objavljene v »Danice« l. 1892 številkah 16—36, ponatisnile in zlasti ker je naročil sedanji ribniški dekan, veleč. gosp. **Martin Povše**, ribniškim faranom v spomin svojemu predniku nekaj izvodov teh čertic, radovoljno ustrežem s pričujočim ponatisom javljenim željam.

Ganljivo je bilo slišati in čitati, kako so lani žalovali **Ribničani** po smerti svojega dobrega župnika — dekana; kako goreče so molile zveste ovčice za dušni mir umerlega duhovnega pastirja. Da se ljubezen in hvalež-

nost do rajnega duhovnega očeta, ki sta se izražale na tak priserčen način, ne ohladite, da spomin na pokojnika nikdar ne ugasne v srcih Ribničanov, naj bi ta popis vsaj nekoliko pripomogel.

Iz opisa življenja in delovanja rajnega Skubica naj se učé vsi **Slovenci**, kaj so dobri duhovniki našemu narodu. Mnogi izmed njih, dasi pozabljeni, morda celo zaničevani, več koristijo vsemu narodu v dušnem in časnem obziru s tihim svojim delovanjem, nego prazni pa domišljavi časnikarji ali zgovorni in glasni zborničarji.

Opis ta naj bi bil tudi skromen donesek za zgodovino ribniške fare. Upajmo, da nam jo kdo, oserčen po zgledu drugih verlih pisateljev v naši dobi, v kratkem sestavi. Virov iz novejše dobe se ne manjka. Za starejše čase pa bi se morali preiskati še razni arhivi.

Naposled se iskreno zahvalim vsem p. n. gg. prijateljem, ki so me drage volje kakorkoli podpirali pri tem prijetnem delu. Naj velja ves skupni trud blagemu spominu nepozabljivega pokojnika!

V Ljubljani, v god sv. Tilna 1892.

dr. Jožef Lesar.

„Dajal je praznikom lepoto, krasil svete čase do konca življenja, da se je slavilo ime Gospodovo in na vse zgodaj poviševala čast božja.“

Sir. 47, 12.

Te besede modrega Siraha sečitajo na spominskih podobicah, ktere so se bile razdelile po skerbi verlih bivših ribniških kapelanov gg. Matija Mraka in Matija Erzarja lanskega leta med ribniške farane. Veljale so černo obrobljene podobice in navedene svetopisemske besede na zadnji strani spominu nepozabljivega ribniškega župnika, dekana in častnega kanonika Martina Skubica, ki je zatisnil oči po kratki bolezni 9. aprila l. 1891, ter bil dva dni pozneje slovesno pokopan na farnem pokopališču v Hrovači. Gorečemu dušnemu pastirju, pravemu očetu svojih faranov, ljubeznivemu prijatelju šolske mladine in blagemu pa usmiljenemu tolažniku revežev posvečene so tudi naslednje verstice, v spomin perve smertne obletnice. Nikakor ne nameravajo podati življenjepisa zaslužnega pokojnika v besede pravem pomenu, marveč želé biti le skromne čertice, sestavljene iz hvaležnosti do nepozabljivega rajnega, pa z namenom, ohraniti v sencih Ribničanov kolikor mogoče dolgo duha in nauke rajnega duhovnega očeta, v Poličanih pa utrditi spomin na imenitnega rojaka.

Mladostna leta.

Martin Skubic je bil rojen 9. novembra l. 1814 v Stari Vasi, št. 10, po domače pri Skubčevih, fare poliške pri Šmariji. Stariši so mu bili: oče Jožef Skubic, umerl 24. januvarija l. 1842, star 65 let, in mati Uršula, rojena Omahen, umerla v Semiču pri sinu dekanu 28. jan. l. 1860, 70 let stara. Imela sta naj boljše posestvo v celi poliški fari, namreč celo zemljišče in mlin s peterimi tečaji, ki jima je dajal mnogo zaslužka. Bila sta torej za tamošnje razmere dokaj premožna; ali — kar veliko več veljá — ob enem tudi verna in poštena zakonska, ki nista nikdar pozabila besedi Gospodovih: „Iščite najprej kraljestva božjega, in vse to vam bo priverženo.“ (Mat. 6, 33.) Zato pa je bil tudi blagoslov božji očiten v njuni hiši. Zakon njun je bil oblagodarjen z enajsterimi otroci, petimi dečki in šestimi deklicami, od katerih živi sedaj samo še najmlajši sin Anton, ki je bil po smerti očetovi dolgo versto let gospodar na Skubčevem domu. Pred nekaj leti pa je vsled starosti izročil gospodarstvo hčeri in zetu, pri katerih vživa z ženo sadove svojih trudov v mladih letih.

Če prideš, dragi čitatelj, dandanes na Polico, zapaziš zraven čedne farne cerkve in dokaj pripravnega farovža tudi lepo, novo šolsko poslopje, katero so si Poličani sezidali pred kakimi desetimi leti. Pred pa tu gori niso imeli šole. Temu se ne moremo čuditi, če prevdarimo, da je vsa poliška fara do l. 1787 spadala deloma v Šmarije, deloma pa v Višnjo Goro. Naš Martinek ni imel torej sreče, da bi bil obiskával v mladih letih domačo šolo. Te sreče so bili deležni

v tistih časih samo otroci po mestih in terjih; ker drugod so bile šole jako redko sejane. Dandanes je seveda v tem obziru drugače, ko nimajo šole samo v vsaki fari; po nekterih farah imajo celo po dve, tudi po tri šole. To pa po našem mnenju zopet ni v pravo ljudsko korist. Mi menimo namreč, da je prav in lepo, če je pri vsaki fari ali tudi pri ekspositorah šola; odveč se nam zdé pa one šole, ktere so ustanovili v zadnjih letih daleč od cerkve, ali vsaj daleč proč od duhovnega pastirja, kakor bi se bali, da ne bi duhovnik pogosto vanje prihajal. Mi smo namreč s škofom Slomškom blagega spomina prepričani, da „šola, če dobra ni, je boljše, da je ni.“ Tudi terdimo iz lastne skušnje, da kmečkemu otroku ne dela posebnih težav polurna ali recimo tudi celournna hoja v šolo. Kajpak, da taki otroci s hojo v šolo veliko časa zamudé in tu in tam vidijo kakšne nenravnosti. Ali vprašam: koliko časa zamudé pa mnogi otroci z letanjem krog šole in drugod, in kdo bi jim to očital? Nerodnosti pa vidijo lože v domači vasi, kjer vse iztaknejo in preobernejo, kakor pri fari, kjer so kolikor toliko boječi in tuji. Pazljivo oko starišev in varhov in dobrotna roka kakšnega vidnega angelja varha bi pa tudi one neprilike lahko odpravila, ali vsaj jako zmanjšala.

Dasi torej Skubčevi niso imeli doma šole, so vendar skerbili vsaj nekterim svojim otrokom za šolski poduk. Ker je bil tudi Martinek bistre glavice, poslali so ga stariši devet let starega v Ljubljano v tedanjo normalno šolo, kjer se je kmalu pokazala njegova nadarjenost. Od dné do dné je lepše napredoval. S pridnostjo v učenju in strahom božjim v

življenju se je bil v tujem velikem mestu kmalu prikupil vsem, ki so imeli ž njim opraviti.

Ko je bil Skubčev Martinek zveršil v Ljubljani z lepim vspehom normalno šolo, ga pošljejo stariši v Novo Mesto v latinske šole, kjer se je enako odlikoval s pridnostjo kot z lepim vedenjem vseh šest lét, ktere je ondi preživel. Njegov starejši brat Jožef, ki je bil tudi v Ljubljani v šoli, je moral doma ostati, ker mu učenje ni šlo tako gladko, kot mlajšemu Martinku. Ko je bil Jožef dorasel, je bil prevzel očetovo domačijo, a umerl je v mladih letih, še neoženjen. Tako je postal oče, ki se je bil že znebil gospodarskih skerbí z novega gospodar obširnemu posestvu in sicer ravno v tistih letih, ko je bil naš Martin dijak v latinskih šolah, v modroslovju in bogoslovju. Zato nam je umljivo, kar pripoveduje še živeči mlajši brat Anton, da je dijak Martin z velikim veseljem prihajal k očetu na počitnice; in da se je deržal tudi v prostem času naj rajše doma pri stariših, kjer ga je večkrat obiskal kak sošolec ali prijatelj. Časi je tudi sam obiskal kakega prijatelja ter izostal nekoliko dni z doma. Posebno dobra sta si bila s sedaj upokojenim učenim semeniškim profesorjem in častnim kanonikom dr. Janezom Semenom, ki živi v Ljubljani. Vedel se je pa Skubic doma in drugod vedno dostojno. Doma je posebno marljivo knjige prebiral.

V naših dnéh vse rado potuje; pa čuda ni, ko imamo toliko cest in železnic, toliko pošt in kočí. Ne smemo se torej čuditi, če tudi sedanji dijaki v počitnicah bolj potujejo, kot nekdanji. Samo ob sebi je potovanje gotovo tudi znatne koristi za okrepčanje

duha in telesa, zlasti če se potuje v pošteni družbi, peš in z namenom, spoznávatí prelepe naše pokrajine, visoke gore in bistre vodé, mična jezera in lepa mesta. Nikakor pa našim dijakom ni v korist ono shajanje, ki se je začelo gojiti v zadnjih letih, one dijaške veselice po raznih krajih naše domovine, v kterih se le pije in poje, gode in pleše. Na videz se sicer takim shodom podkladajo višji nameni. Pravi se, navdušena mladina vzbuja na takih shodih med ljudstvom narodno zavest, vresničuje ideje, ktere zastopa to ali ono narodno društvo, sama se uri za narodno delo itd. Nočemo sicer temu oporekati, vendar terdimo, da so taki shodi, vsaj kakoršne smo v zadnjih letih opazovali, pogubni za mladino v нравnem in večkrat tudi v telesnem obziru. Na takih shodih se rada sklepajo prezgodnja in nevarna znanstva z drugim spolom; neizkušena mladina se vabi k ti ali oni politični stranki itd. Vse to in tako gotovo ne krepi, ne blaži značaja naši šolski mladini.

Naj tukaj še omenimo, da tudi o obnašanji dijakov, kadar gredó v večih množicah na počitnice, zlasti na železnici, se večkrat slišijo graje iz ust sopopotnikov. Mladeniči naj pomislijo, da z neolikanim obnašanjem škodujejo lepemu slovesu vse naše dežele. Ne rečem pa, da bi to bilo sploh, — zgodí se vendar le prevečkrat. Kaj tacega dijak Martin Skubic ni počél. Sploh bi morali šolski mladeniči skerbno gledati na to, da bi se o vsaki priliki obnašali dostojno. Ne škoda, temveč znamenita korist bi bila za odgojo mladine, ako bi se nekterim tvarinam, ki se skoz vse šole mlatijo, kake ure odtergale in naj bi se poučevala tudi tvarina, ki se imenuje

spodobnost, lepa šega, dostojnost v življenju.

Po dokončanih latinskih in modroslovskih šolah je Martin Skubic v jeseni l. 1835 veselega serca prestopil v duhovsko semenišče ljubljansko: „Gospod je moja dedščina; on mi je odločen v delež; česar sem se na svetu znebil, mi poverneš ti v višji meri,“ (Prim. Ps. 15, 5), je vskliknil na pragu v svetišče Gospodovo. Bog sam ga je bil poklical v preimenitni duhovski stan, to je kazalo vse njegovo življenje in več kot petdesetletno vzgledno delovanje. Poklic božji pa so mu vsikdar vterjevali dobri kerščanski stariši, zlasti pobožna mati, ki mu je večkrat govorila o vzvišeni duhovski časti, ter mu ob enem naznanjala serčno željo, gledati ga kdaj pred altarjem Gospodovim. Poklic v duhovski stan čutil je rajni Skubic tudi sam; zato mu ni bilo prav nič težko, spolniti materino željo, nasprotno: s sprejetjem v semenišče so se mu spolnile že dolgo gojene goreče želje lastnega serca. Umljivo je torej, da je kot bogoslovec vedno zvesto sodeloval s poklicem božjim. Napredoval je z veliko marljivostjo v čednosti in vednosti, tako da se je tudi kot bogoslovec odlikoval med svojimi tovariši, ter bil po končanem tretjem letu bogoslovja od tedanjega škofa Antona Alojzija Wolfa mašnik posvečen 5. avgusta l. 1839. Še eno leto marljive in skerbne priprave za duhovski stan je preživel gosp. Martin Skubic v semenišču; na to pa je stopil pridni delavec v vinograd Gospodov, kjer se je trudil od jutra mladosti svoje pa skoro prav do onega trenutka, ko mu je solnce zašlo v večnosti.

Kapelanske službe v Semiču, Metliki in Kočevju.

V tistih časih, ko je imel pokojni gospod Martin Skubic stopiti v službo, delovalo je v vinogradu ljubljanske škofije obilo delavcev. V duhovski stan se je namreč oglašalo toliko dijakov, da niti vseh sprejeti niso mogli. Prav mnogo nadarjenih in poštenih kranjskih mladeničev si je takrat in tudi še v poznejših letih pomagalo v semenišča zvnaj kranjske dežele, n. pr. v Celovec in Gorico, da bi se pripravili za dušne pastirje kerške, goriške, teržaške in poreške škofije. Pa tudi domači mladi gospodje navadno niso dobili takoj službe, ko so stopili iz semenišča, ker so bila vsa mesta zasedena. Nekteri so čakali po več mesecev, drugi tudi celo leto in še več na službo. Tudi g. Martin Skubic je moral čakati več kot pol leta na službo. Še le krog „Pusta“ l. 1841 je dobil dekret za subsidijarija ali tretjega pomočnika v Semič k bolnemu župniku, poznejšemu novomeškemu kanoniku Žagarju. Božja volja je hotela, naj delavni in goreči mladi duhovni pastir zastavi naj boljše moči med belimi Kranjci. Celih 23 let se je trudil in potil rajni Skubic med temi našimi brati ter si pridobil za one kraje velikih zaslug.

Subsidijarij v Semiču je bil g. Skubic le devet mesecev. Perva služba se vsakemu duhovnu — tako vsaj pravijo — posebno prikupi. O našem gosp. Martinu moramo že poteriti, da se mu je bil Semič prav posebno priljubil, kajti dvanajst let pozneje je prosil za to faro in jo je tudi dobil.

Iz Semiča se je preselil g. Martin Skubic za Božič l. 1841 v Metliko za kapelana in kateheta. Tu je ostal do sv. Jurija l. 1843. Kakor v Semiču imel je tudi v Metliki obilo posla, ker štejeta obe fari nekako po 5000 prebivalcev in mnogo podružnic. Vsa sveta opravila je zverševal natančno, vestno, z veliko vnemo in spoštljivostjo. Kakor se je bil navadil v mladosti, tak je ostal do smerti: natančen v spolnovanju svojih dolžnosti. Videl si ga zgodaj zjutraj prihajati v spovednico, točno ob določeni uri pristopati k altarju ali na prižnico; redno obiskávati šolo, ročno spisávati razna službena pisma ter spolnovati druge dolžnosti.

Velika gorečnost in spretnost metliškega kapelana g. Skubica ni ostala neznana cerkvenim predstojnikom. Ko so spomladi l. 1843 potrebovali novega kapelana v nemškem Kočevju, zdel se jim je g. Martin Skubic naj bolj pripraven za to težko službo. Kočevska fara je jako obširna. Nekateri vasi so po poldrugo, tudi po dve uri oddaljene od mesta. Neko težavo, vsaj spočetka dela vsakemu duhovnu slovenskega rodú tudi tamošnje kočevsko narečje. Res da govoré omikani meščani dandanes tudi pravilno nemščino; vendar je bilo vsaj v Skubčevem času mnogo meščanov in prav mnogo vaščanov, ki razun kočevskega narečja niso govorili drugega jezika. Posebne pozornosti je treba v Kočevju gledé pastirovanja tudi radi tega, ker so meščani in nekateri deželani prebrisani, precej bogati in premeteni tergovci, s kterimi je treba toraj drugače postopati, kot s priprostimi, revnimi ter malo učenimi, dobrimi kmeti. Naj večé zèlo v tistih krajih za dušno

pastirovanje pa je navada tamošnjega ljudstva, zlasti moških, da hodijo po kupčiji na Dunaj, na Moravsko, Češko, Tirolsko, Bavarsko in v druge nemške dežele. Seboj dostikrat prinašajo mnogo gerdih razvad, zlasti pa verske vnemarnosti. Vse to ne more dobro vplivati tudi na žene in njih otroke.

Predstojniki se niso varali v nadi, da bode g. Skubic kos bremenu, ktero so mu bili naložili. V nekterih mesecih se je bil kočevskemu narečju popolnoma privadil. Še v poznejših letih, kot dekan v Ribnici, je rad spregovoril s Kočevarji v njih materinem narečju, ko so prihajali v teržnih dnevih v Ribnico, „palice“ prodajat. Da se mu tudi gorečnost v spolnovanju dušno-pastirskih dolžnosti ni ohladila, mi ni treba še posebej poudarjati.

V Kočevju je ostal Skubic šest let, namreč do jeseni l. 1849. Umljivo je toraj, da si je bil pridobil tam veliko veljavo. Pa tudi sosednji Ribničani, vsaj nekteri, so ga bili spoznali, ko so od njega kupávali vsako leto pšenico, ktero je dobival za „béro,“ kot plačilo v svoji službi. Drugi so ga pa spoznavali pri raznih drugih prilikah, ko so v Kočevje prihajali. Ko je bil g. Skubic dobil 19 let pozneje ribniško faro, je bil toraj vsaj nekterim veljavnim ribniškim starejšim možakom dobro znan še iz Kočevja, drugim mlajšim pa iz Semiča, kamor jih je nekaj hodilo po vino. Kočevarji pa, ki so imeli nekdanjega svojega kapelana še v dobrem spominu, so sosednjim Ribničanom takrat odkritoserčno častitali, da dobe takega značajnega dekana.

Popolnoma gladko pa našemu Skubicu tudi ni šlo med Kočevarji. Kje je pač vse gladko med člo-

veškimi otroci? Ker je zahteval od njih o Veliki noči spovedne listke, v dokaz opravljene velikonočne spovedi, je bil prišel ž njimi v nasprotje in Kočevarji ga tožijo (!) naravnost — pri naučnem ministerstvu, kakor da bi ta zadeva spadala pod svetno oblast. Kdo se pri tem ne spominja, komur so sedanje kočevske razmere vsaj nekoliko znane, naj novejših korakov „odločnih“ Kočevarjev v šolskih in cerkvenih zadevah — pri ministerstvu? Sploh pa so bile razmere Kočevcev do slovenskih sosedov — tako je rajni Skubic velikrat terdil — v prejšnjih časih veliko prijetnejše, kakor dandanes. Narodnostno napetost, ki vlada sedaj med njimi in sosedmi, je umetno vzgojilo zlasti nemško šolsko društvo, liberalni „Schulverein.“

Administrator v Černomlju in župnik v Adlešičih.

V jeseni l. 1849 je zapustil g. Martin Skubic Kočevje. Previdnost božja in volja prednikov ga je postavila zopet med Bele Kranjce. Velika fara černomeljska, ki je vtelesena nemškemu viteškemu redu, je bila takrat spraznjena, in knezoškof Anton Alojzij ji ni vedel preskerbeti boljšega voditelja, kot našega g. Martina Skubica. Brez dvoma je bila škofova določba znamenje velikega zaupanja v g. Skubica. Kajti voditi tako obširno faro, na kateri delujeta tudi dva duhovna pomočnika, ni bila lahka naloga. In vendar je bil g. Skubic tudi tej nalogi kos. Častno in modro je župnijo opravljal, dokler ni dobila novega župnika dné 1. aprila l. 1851. V plačilo za dosedanje modro, zvesto in natančno službovanje pa se je tri tedne pozneje podelila g. Skubicu župnija adlešička

ob temno-zeleni Kolpi, prav ob hervaški meji. Poprosilo je zanj pet prosilcev, trije starejši od Skubica; vendar se je njemu izročila v dobri ter opravičeni nadi, da bode on v kratkem času zboljšal tamošnje farne razmere. Dasi je bil le eno leto v Adlešičih, je vendar mnogo dobrega storil za faro v dušnem obziru. Zapustil je pa tudi vidne sledove goreče delavnosti svoje. Razširil je pokopališče krog farne cerkve ter je z višjim dovoljenjem sam blagoslovil. Podružnico sv. Janeza Kerstnika v Tribučah je dostojno osnažil ter jo pobelil z zvonikom vred.

V Adlešičih je imel kapelana č. gosp. Matijo Štrucelja, rojaka Černomaljca, poznejšega dekana kočevskega (1869—1870), ki je pa vsled neljubih razmér v Kočevju zapustil častno mesto dekana ter si izbral nižjo službo župnika v Dolenji Vasi pri Ribnici (1870—1873). Kaj se vé, če ga ni vleklo v bližino Skubčevo tudi prijateljstvo nekdanjega svojega župnika? Iz Dolenje Vasi je šel g. Štrucelj za župnika in dekana v Ternovo pri Ilirski Bistrici, kjer je umerl 5. febr. 1883.

Župnik in dekan v Semiču.

Samo eno leto je preživel g. Skubic v Adlešičih. O sv. Juriju l. 1852 je dobil namreč semiško faro. Gotovo so mu bili dobro v spominu ostali prvi utiski duhovnega službovanja, ktero je bil tukaj pričel. Zato ga je vleklo v Semič. Duhovni predniki so sicer g. Skubica zelo pohvalili, ali mislili so, da je še premalo časa v Adlešičih in zato so na prvem mestu priporočili č. g. Andreja Škrabca, tedaj župnika v Polomu (Ebenthal na Kočevskem), pozneje še v

Toplicah, in še pozneje kanonika v Novem mestu, kjer je umerl 3. marcija l. 1892. Ali nemški vitežki red, kateremu je semiška fara vtelesena, ali prideljena (inkorporovana), in ki ima zato pravico imenovati župnike, je izbral med enajsterimi prosilci, izmed katerih je bilo devet starejših kot Skubic, zadnjega, češ, v plačilo, ker je prej kot kapelan izverstno služil na treh farah nemškega reda, namreč v Semiču, Metliki in Černomlju.

V Semiču se je odperlo g. Skubicu še širji polje delovanja, kot na dosedanjih službah. L. 1855 mu je bilo namreč izročeno tudi voditeljstvo semiške dekanije in postal je ob enem začasni šolski nadzornik semiškega okraja. V obeh službah je bil naslednje leto (1856) stalno poterjen.

Kot župnik semiški je skerbil celih šestnajst let (do l. 1868) z vedno enako gorečnostjo za dušni blagor svojih faranov; a trudil se je tudi za kras in lepoto farne in podružnih cerkvâ ter za dobro stanje cerkvenega posestva. Popravljal je vedno kaj kot moder, previden in snagoljubiv gospodar: sedaj v cerkvi, sedaj v farovžu, sedaj zopet pri gospodarskih poslopih.

Pri gospodarstvu se je posluževal že v tistih letih nekterih kmetijskih strojev ter bil tako tudi v časnem obziru učitelj svojim faranom. Pridelával je izverstno domačo vinsko kapljico in obilo okusnega sadja; posebno se je zanimal za sušenje češpelj, hoteč s tem pokazati svojim faranom, kje imajo lep vir novih dohodkov. Ni čuda torej, da so ga priprosti semiški farani, pa tudi tamošnji graščaki

in drugi omikanci po Beli Krajini iskreno ljubili in spoštovali.

Dekani se tu pa tam v bogoslovskih knjigah imenujejo oči in ušesa škofova. Dekanska služba ni torej samo čast, marveč ž njo je združena imenitna dolžnost, nadzorovati v vsakem obziru pastirje in ovce dotičnega okraja. Večkrat se prigodi med verniki in njih dušnimi pastirji, da treba od višje strani to ali ono zadevo vravnati. Prav velikrat dotične prepirne zadeve naj laže in naj hitreje vravna gospod dekan, kateremu so zadeve do dobrega znane. Modra beseda dekanova, o pravem času izgovorjena, več izdâ, kot višji ukazi prepozno poslani.

Tudi kot dekan se je gospod Skubic verlo obnašal. Pridobil si je bil v kratkem času ljubezen, spoštovanje in veljavo pri poddruženih duhovnih sobratih, katerim je bil pravi očetovski prijatelj, in enako pri vernikih celega dekanata, tako v Semiču, kot pozneje v Ribnici. K temu pa niso toliko pripomogli samo njegovi talenti; gledé teh ga je morda ta ali oni preč. gg. tovarišev celo prekosil. Ljubezen in veljavo si je znal pridobiti s plemenitim ter terdnim značajem, z marljivostjo in nekim posebnim premišljenim, razboritim obnašanjem — z učeno besedo to imenujemo takt — do visokih in nizkih. Dičila ga je tudi neka posebna modrost in previdnost. Tako je torej v popolnem redu vodil lastno faro in vplival blagodejno na duhovne in vernike celega okraja.

Vendar ne samo kot župnik in dekan, odlikoval se je rajni g. Skubic v Semiču tudi kot šolski nadzornik. Za šolo se je iskreno zanimal prav do zadnjega. Če si je celo v visoki starosti kot 76letni

starček nakladal vsaj toliko poduka v kerščanskem nauku v šoli, kot sta ga imela krepka duhovna pomočnika; če je bil v Ribnici dolgo versto let predstojnik krajnemu šolskemu svetu; če se je od tam prav do zadnjega marljivo vdeleževal sej okrajnega šolskega sveta v tri ure oddaljenem Kočevju: si lahko mislimo, kako vnet in delaven je moral biti za vzgojo mladine še v mlajših, čverstejših letih, ko mu je bilo odkazano tudi široko polje okrajnega šolskega nadzornika. Kot tak je marljivo obiskával šole v okraju, ter si na vso moč prizadeval, z dobrimi sveti povzdigniti šolstvo. Povabil je gg. učitelje tudi večkrat h konferencijam ali k posvetovanjem k sebi na dom, vodil njih razprave ter jih slednjič prijateljsko pogostil.

Vedno se je kazal tudi prijatelja lepemu petju v cerkvi in v poštenu družbi. Pel je rad kot dijak; zapel je ktero tudi še v starih letih. Nikdar ni dopustil svojim organistom, da bi bili gojili v cerkvi nespodobno, posvetno petje. In ko se je jela cerkvena glasba zboljševati v smislu cerkvenih določil, tedaj je bil g. Skubic med onimi možmi, ki so goreli za lepo cerkveno petje, ki pa so dobro vedeli, da se tako vzvišena misel ne dá mahoma vresničiti, da treba namreč v ta namen mnogo časa in truda. Pri tem so ga radovoljno podpirali tudi organisti. Tako je bilo v Semiču, tako tudi pozneje v Ribnici. Tukaj je vodil za časa Skubčevega pastirovanja cerkveno glasbo mnogozaslužni gosp. Jožef Raktelj, nadučitelj v Ribnici od l. 1848—1891. Pod njim je bilo gledé cerkvenega petja nekako prehodno stanje. Vedno bolj in bolj se je bližalo cecilijanskemu idealu.

Ko pa si je g. nadučitelj Raktelj l. 1890 vsled nesrečnega padca pohabil roko, da ni mogel več orgljati, tedaj rajni Skubic ni pomišljal prav nič več. Nastavil je organista g. J. Carli-ja, čigar ime je v cecilijanskih krogih dobro znano. S pomočjo g. Raktelja in bivšega gosp. kapelana M. Mraka pomnožil je g. Carli najpervo cerkveni pevski zbor, tako da je štel nad 20 gerl. Začele so se pevske vaje in v kratkem času je ribniški cerkveni zbor toliko napredoval, da se lahko kósa gledé pravilnega liturgičnega petja z boljšimi kori po deželi. Pri sklepu štirideseturne pobožnosti o lanskem „Pustu“, ktero je še vodil g. dekan Skubic s toliko gorečnostjo, se je prvič izveršilo vse po cerkvenih predpisih. Vzajemnost in složnost pevskega zbora nas navdaja s terdnim upanjem, da bode cerkveno petje polagoma vedno napredovalo.

Župnik in dekan ribniški.

S poslednjim odstavkom smo prehiteli časovni red v opisovanju življenja in delovanja rajnega gospoda dekana Skubica. Povedati moramo namreč, kdaj in kako se je bil preselil v Ribnico.

Na sv. Neže dan l. 1868 je bil zatisnil oči slavljeni ribniški dekan Ignacij Holzapfel, ki je deloval goreče skoro dvajset let v Ribnici. Zapustil je vse svoje premoženje, krog 70.000 gld., za gluhoneme ubožce. Napraviti se mora po zadnji volji pokojnikovi poseben zavod za gluhoneme cele dežele. Dotično Holzapfelново premoženje je sedaj še v oskerbovanju c. kr. deželne vlade in je znašalo ob koncu l. 1891 že 268.839 gld. 20 kr. Deželni zbor sedaj resno misli,

da vstanovi s Holzapfelnovim zakladom deželni zavod za gluhoneme.

Temu slavnemu možu torej je postal gospod Skubic naslednik in sodimo, da po božji previdnosti. Odločen je že bil namreč po knezoškofu Jerneju Vidmarju za novega ribniškega dekana č. g. Alojzij Košir, takrat župnik v Teržiču. Ker je bila pa ravno v tistem času izpraznjena fara Št. Rupertska, za katero je g. Košir tudi prosil, podelil mu jo je prečast. novomeški kapitelj, ker ni vedel, da je g. Košir že odločen za Ribnico, in tako je dobil g. Skubic 12. avg. l. 1868 dekret za župnika in dekana v Ribnici. G. Košir se je preselil v večnost za svojim nekdanjim tekmeccem Skubicem komaj dobre štiri mesece pozneje, namreč 26. avgusta 1891.

Došel je novi gospod dekan v Ribnico 16. oktobra 1868. Sprejem je bil jako priserčen in veličasten. Prišedši skoz Terg s spremstvom šel je naravnost v malo leseno kapelico, v kateri se je med zidanjem farne cerkve obhajala ob delavnikih služba božja in se delili sv. zakramenti. Izrekel je pri tisti priliki serčno željo, da bi on in vsi farmani zadovoljni skupaj živeli, vedno v miru in lepi ljubezni. Ta želja se je njemu in župljanom popolnoma spolnila.

Tri tedne potem, t. j. Zahvaljno nedeljo, 8. novembra, se je obhajala v Ribnici trojna veličastna slavnost. V prvo zahvala za zemeljske pridelke in ob enem za srečno dozidanje nove cerkve, katero je bil začel Skubčev prednik, g. Holzapfel. V drugo pa se je obhajalo blagoslovljenje nove farne cerkve sv. Štefana, papeža in mučenca, ki je bila gledé zidov doveršena. Obhajalo pa se je takrat tudi slo-

vesno v meščenje (instalacija) novega župnika in dekana. Vse je bilo ginjeno, ko je tedanji ljubljanski stolni dekan, poznejši knezoškof dr. Janez Zl. Pogačar zbranim ovčicam predstavil novega dušnega pastirja, ki jim bo zanaprej lomil kruh življenja in jih napajal z dušno pijačo, ki teče iz sedmerih virov sv. zakramentov. Zvesto je poslušala množica, ko je navdušeni govornik priporočal novemu duhovnemu pastirju z drago ceno odkupljene ovčice, ljubo mladost, možé in žené, gospodarje in gospodinje.

Serčno veselo se je razodevalo po cerkvenem opraviilu še v duhovski hiši, kjer se je slavil ob enem tudi god ravno vpeljanega gospoda dekana Martina. Stolni dekan dr. Pogačar je pokazal s tem, da je prišel v Ribnico vmestiti novega gosp. župnika in dekana, pred svetom, kako visoko spoštuje g. Skubica. Spoznaval ga je natančneje, ko je zahajal na počitnice v Suhor k rajnemu župniku Škoficu, s katerim sta večkrat obiskala tudi dekana Skubica v bližnjem Semiču.

V Ribnici je čakalo novega gospoda dekana veliko težavnega pa imenitnega dela. Pred vsem je moral misliti, kako ohraniti dušno pastirstvo velike fare, ki šteje 6000 duš, v onem lepem redu, ki ga je bil vstanovil rajni Holzapfel. Naj bo povedano Ribničanom v čast, ob enem pa tudi v spodbudo, da radi obiskujejo — kadar so doma — službo božjo in da pogosto pristopajo k sv. zakramentom. Ne pretiravam, če terdim, da je v naši škofiji razun Ljubljane malo fará, kjer bi morali gg. duhovni dalj časa presedeti v spovednici, kakor v Ribnici. In prav je tako! Pogosta spoved odpravlja grešne razvade ter zabra-

njuje mlačnost in nebrižnost v verskih rečéh. In prav Ribničani se morajo varovati verske mlačnosti, ker so prisiljeni — vsaj mnogi med njimi — vsako leto po svetu s trebuhom za kruhom. Sodim, da je ravno pogosto prejemanje sv. zakramentov in redno obiskávanje domače službe božje obvarovalo Ribničane one brezbriznosti za vero in cerkev, ktera se večkrat opazuje pri sosednjih Kočevarjih, ki živé v podobnih razmerah.

Svet navadno sodi delovanje duhovnikovo le po vnanjem: po tem, kar je kateri zidal, kar je pisal, koliko društev je vstanovil, kako je podpiral národne težnje, koliko je svojim faranom pomagal v gmotnem obziru, itd. Vse to je potrebno in lepo, za vse to se tudi zanima vsak goreči duhoven. Ali veliko bolj imenitno, najpervo potrebno je zidanje duhovne cerkve božje, širjenje kraljestva božjega v sercih vernikov. In skušnja poterjuje, da so bili pri nas za svoj poklic naj bolj goreči duhovni tudi najboljši rodoljubi, ki so tudi v gmotnem obziru veliko storili za svoje župljane, pač da, za ves slovenski narod. O tem se bomo prepričali tudi iz opisa delovanja Skubčevega v Ribnici.

Rajni Skubic bil je pred vsem dušni pastir. Vsled premnogih vnanjih del, ktere je izveršil, bi smel sicer človek misliti, da se ni mogel veliko brigati za dušno pastirstvo. Ali zelo bi se motil. Sv. maša, pridiga, spovednica in druga duhovska opravila so mu bila vsikdar perva in najimenitnejša dolžnost. Ne le, da je v težavnih okoliščinah ohranil v fari gorečnost Holzapfelнове dobe, marveč jo je s pomočjo dobrih duhovnih pomočnikov še zdatno pomnožil. Spove-

dancev je bilo vedno več, tako da so jih v zadnjih letih trije gg. duhovni — zlasti o gotovih časih — težko zmagovali.

Da bi poživil in ohranil katoliško življenje v fari, je obhajal s svojimi farani od 2.—14. jun. l. 1883 misijon in leta 1887 ponovljenje misijona. Vodili so obojno pobožnost čast. gosp. Lazaristi iz Ljubljane in Celja. Ljudstvo je z veliko vnemo hitelo v prostorno cerkev, poslušat govore, in k spovednicam. Bile so v novi cerkvi že nove maše, bilo je birmanje, ali nikdar prej ni bila tako napolnovana, kakor o misijonu dve nedelji in o sklepu misijona. Spominjam se, s kakšnim veseljem so mi pripovedovali rojaki, ko sem bil v jeseni l. 1883 na počitnicah v Ribnici, o „dnevih zveličanja,“ kakoršne so bili doživeli nekaj prej. Tudi taki, ki poprej niso veliko marali za cerkev, so se bili vdeležili milosti sv. misijona, in se niso mogli dosti pohvaliti, kako jim je vstregla pobožnost.

Širil je rajni Skubic v fari razne bratovščine. Pred vsem moramo imenovati bratovščino sv. Uršule in III. red sv. Frančiška. Perva šteje sedaj krog 1200 udov, drugi krog 300 udov. Od obeh bomo pozneje še nekaj veselega pripomnili.

Prav zelo je po ribniški fari razširjena tudi bratovščina sv. Rešnjega Telesa. Pokojnik je bil sam goreč častilec presv. Zakramenta. Vsak dan, ako so mu opravila le količkaj dopuščala, je redno obiskaval proti večeru Najsvetejše, kjer je dolgo ostajal zatopljen v pobožni molitvi. Zato je sam prav skerbno vodil to prekornostno duhovno družbo in je neumorno vabil farane k pristopu. Sedaj šteje bratovščina sv. R. T. v Ribnici nad 300 udov, kateri opravljajo mo-

litvene ure navadno ob nedeljah in praznikih. Ob teh je v cerkvi videti vedno mnogo častilcev in častilk sv. R. Telesa.

O ponovljenju sv. misijona l. 1887 se je vstanovala družba treznosti. Zapisalo se je v početku prav veliko udov, sedaj pa se je družba že nekoliko pozabila, kljub temu, da se redno vsako leto slovesno obhajata družbina praznika in se redno oznanjujejo podeljeni odpustki. Res je sicer, da med Ribničani žganjska kuga ne razsaja preveč in da je treznost sploh prištevati med njih lepe lastnosti, vendar bi bilo želeti v varstvo pred kugo, da se prvotna gorečnost zopet poživi!

Zelo razširjena je tudi bratovščina Naše ljube Gospé. Vodi jo navadno eden iz med gg. duhovnih pomočnikov ne le za ribniško, ampak tudi za sodraško, dolenjevaško in Sv. Gregorsko župnijo. Zadnji dve leti se je zapisalo nad 1000 novih udov. Zlasti možakom je ta bratovščina priljubljena.

Dejanje sv. Detinstva se je v zadnjih dveh letih razširilo med mladino, ki je v tem kratkem času darovala nad 80 gld., ali kar je še več, prav pridno molila za paganske otroke.

Lepa cvetka Skubčeve gorečnosti je tudi štiri-deseturna pobožnost pustne dni, začeta l. 1890, ktera rodi prelepega sadú. Goreč duhoven, ktereга Ribničani dobro poznajo, pisal mi je lansko leto, da si je gospod dekan Skubic s to pobožnostjo spletel nov krasen venec, ki mu ovija glavo v nebesih. Naj prva gorečnost vzbujena po rajnemu Skubicu, ne poneha; nasprotno naj plamti bolj in bolj ljubezni do Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa! O da bi

se našel dobrotnik, ki bi to pobožnost za vse prihodnje čase tudi gmotno zagotovil!

Služba božja se je veršila pod rajnim Skubicem vsikdar jako veličastno. V vseh večjih praznikih je imel sam slovesno sv. mašo ob azistenciji gg. duhovnih pomočnikov in o počitnicah tudi domačih gg. bogoslovcev, katerih je bilo v tem času lepo število. Navadne nedelje pa je imel skoro prav do zadnjega ob 10. uri peto sv. mašo s pridigo. Pridige njegove so bile bolj priproste, jasno-prepričevalne in nikdar predolge. Dasi je imel po dva gg. kapelana, je vendar, če tudi v visoki starosti, rad hodil ali se vozil k bolnikom, če so le izrekli željo po njem. Tako so bili do zadnjega skoraj vsi bolniki v Tergu v njegovi skerbi. Prav pogosto jih je obiskaval in jim delil dušne in telesne podpore.

Ribniška farna cerkev.

Goreče in neumorno je zidal župnik Skubic nevidno cerkev božjo v sercih svojih vernikov. Pripala pa mu je bila tudi težka naloga, dogotoviti, vrediti in ozaljšati od rajnega Holzapfelna začeto zidavo nove farne cerkve.

Za prostrano ribniško župnijo je bila postala stara cerkev že davno pretesna. Leta 1775 po požaru zelo poškodovana, je bila takrat le za silo popravljena, menda s tem namenom, da se postavi nova, berž ko nastopijo boljši časi. A dolgo je morala vstrezati vsem potrebam, kajti še le l. 1868 se je umaknila novi. Leta 1865 in 1866 so poderli staro cerkev. Sv. zakramenti so se hranili začasno v nalašč postavljeni kapelici iz lesa, na onem prostoru med novo cerkvijo

in farovžem, kjer je sedaj farovski vert za zelenjavo. Tudi zvonovi so bili tam postavljeni na posebnem tramovju. Služba božja pa se je veršila ob nedeljah in praznikih v podružnici v Hrovači za spodnji, in pri sv. Križu za zgornji del fare.

V ponedeljek po triindvajseti nedelji po Binkoštih, to je 29. oktobra l. 1866, je blagoslovil tedanji stolni prošt ljubljanski in generalni vikar, mil. gosp. Anton Kos, z veliko slovesnostjo vogeljni kamen novi cerkvi. Ta za Ribnico preimenitni dogodek se je opisal v posebni listini, ki se je vzdala v vogeljni kamen in se glasi tako-le:

„29. oktobra 1866.

Za Pija IX., rimskega papeža, Franca Jožefa I., avstrijskega cesarja, Jerneja Vidmarja, ljubljanskega knezoškofa, Ignacija Holzapfelna, dekana in župnika^a ribniškega in njegovih dveh kapelanov Riharda Franka in Matija Smoleja so tej cerkvi, katero zidajo ribniški farani sv. Štefanu papežu in mučencu na čast, na svoje stroške, s pomočjo cesarjevo kot patrona, na mestu prejšnje prestare in veliko pretesne, vpričo vseh letos novo izvoljenih županov ribniške fare in silne množice družih faranov in sosedov slovesno blagoslovili in vložili ta temeljni kamen Anton Kos, ljubljanske stolne cerkve prošt in vesoljni škofov vikar.

V spomin tega imenitnega dneva smo v ta kamen vložili zapečateno pušico ter vanjo dejali:

1. To pismo, pisano na kožo.
2. Štiri kamenčke (in sicer: enega z Oljske gore, enega z gore Tabor, enega z verta Getsemani in enega iz „Ecce Homo“ oboka, nedavno izkopanega, na katerem

je Kristus stal), ktere je seboj prinesel Luka Jeran, kapelan v Ternovem, ljubljanskem predmestju, ki je bil letos romal v sveto deželo.

3. „Zgodnje Danice“ katoliško cerkvenega lista najnovejšo številko od 20. okt. 1866.

4. Gospodarskih, obertnijskih in narodnih „Novic“ najnovejšo številko od 24. okt. 1866.

5. Zemeljevid in popis ribniške doline od 1864. l. (Pisatelj Anton Lézar.)

V Ribnici na zidališču nove cerkve, v ponedeljek po 23. nedelji po Binkoštih, 29. oktobra 1866. leta.

Skerbeti je moral torej novi gospod dekan za vreditev in okrasbo nove farne cerkve. Pri tem velikanskem delu sta mu bila vsikdar z neomejeno vdanostjo, s polnim srcem in z razprostrtimi rokami na pomoč terdno verna in velikodušna ključarja farne cerkve Janez Podboj (po domače Cene) in Janez Kljun (Bukovčan), katerih imeni hranijo Ribničani kot Skubčevo v hvaležnem spominu. Oba sta namreč že pred Skubicem umerla in dedščino v farnem ključarstvu sta prevzela njuna sinova gg. Andrej Podboj in Jožef Kljun.

Misliti je bilo naj prvo na nov veliki altar. Res so naročili lep slogu primeren kamenit altar pri Ign. Tomanu v Ljubljani. Kipe svetnikov iz mavca je napravil sloveči France Zajec. Altar je stal blizu 7000 gld. Začeli so ga staviti 28. avg. l. 1871. Dva meseca potem je bil blagoslovljen. Altarno sliko sv. Štefana, papeža in mučenca, je natisnil po posredovanju g. Antona Lesarja († 31. avg. 1873) g. Franc Globočnik, c. kr. profesor na višji realki v Ljubljani, umerl 24. febr. leta 1891.

Prihodnje leto se je omislil nov križev pot. Slikal ga je po Führichu g. Matija Koželj v Kamniku. Slike so stale 600 gld. Okvire je izdelal gosp. Matija Ozbič v Kamniku. Stali so 700 gld. Binkoštni ponedeljek, 10. jun. l 1871, je križev pot po običajnem sporedu blagoslovil preč. g. P. Tadej Gregorič, iz reda sv. Frančiška, rodom Sodražan.

Dné 25. maja 1873 sta bila nova stranska altarja blagoslovljena. Izgotovil ja je gosp. Matelič, delovodja pri vdovi rajnega kamnoseka Ign. Tomana v Ljubljani Kipe sv. Jožefa, sv. Antona puščavnika, sv. Neže in sv. Uršule je izveršil iz mavca podobar g. Zajec v Ljubljani. Sliki Matere božje rožnovenske in sv. Janeza Evang. je slikal gosp. Wolf v Ljubljani. Veščaki terdijo, da je slika sv. Janeza Ev. eno najboljših del Wolfovih. Oba altarja sta stala krog 5000 gld. Slavnostni govornik o tej priliki je bil gosp. Štefan Jaklič, sedaj župnik Št. Viški, tedaj župnik dolenski (Dolenja Vas.) Precej po blagoslovljenju med vel. mašo, ki jo je služil rajni Skubic, je prvi maševal pri altarju sv. Janeza Evangelista č. g. Ivan Ev. Tomažič, tedanji ribniški kapelan (1872—1874), sedaj mestni župnik v Škofji Loki,

V soboto 12. julija 1873 ob 1. uri popoldne se je pripeljal rajni knezoškof Jernej v Ribnico, ki je prihodnji dan posvetil farno cerkev in veliki altar. Pripeljal je seboj za veliki altar svetinje ss. Kasta, Sekunda in Fortunata, ki so se na predvečer posvečevanja prenesle slovesno v šotor poleg žagrada, kjer so se opravile cerkvene molitve: jutranjice in hvalnice. Drugo jutro, v dan posvečevanja farne cerkve, so bile od 3. ure dalje sv. maše v šotoru pri

svetinjah. Ob poli 8ih se je začelo posvečevanje cerkve in altarja, ki je trajalo do poli ene. Liturgično petje pri konsekraciji ali posvečevanju je oskerbel g. Blaž Lenček, umerl kot župnik v Starem Tergu pri Ložu 15. jan. l. 1890. Pridigoval je pred cerkvijo rajni dekan Skubic. Svetinje sta nosila v sprevodu ribniška rojaka gg. Primož Peterlin in Anton Lovšin.

Ribnica je bila ob tej priliki vsa v zastavah. Mnogo lepih slavalokov je krasilo Terg, zlasti pa prostor krog cerkve. Naj veličastnejši slavalok je bil postavljen med cerkvijo in sosednjo (sedaj Rusovo) hišo. Zvečer je bila splošna razsvitljava po vsem Tergu.

V ponedeljek, dne 14. jul. 1873, je bila birma. Birmancev je bilo 908.

Vreme je bilo tiste slavnostne dni skoz in skoz krasno, red izversten, navdušenje veliko. Knezoškof Jernej je bil navdušenosti Ribničanov močno vesel, kar je pokazal na razne načine.

Leta 1874 je dobila cerkev nove orglje. Naredil jih je mojster g. France Goršič v Ljubljani. Delo je za tisto dobo krasno in še sedaj prav dobro ohranjeno. Maloktera fara na Kranjskem se more ponasati s tako mogočnimi orgljami. Imajo 24 pevajočih spremenov in 4 sklepnike. Stale so do 5650 gld.

Leta 1876 je prejel rajni g. Skubic za farno cerkev od neznanega dobrotnika podobo Žalostne Matere božje, naslikano od umetnika g. Franketa. Le škoda, da ni bilo cerkveno predstojništvo poprej poprašano, kakšna bodi podobi velikost, da bi se bila mogla primernejše v cerkvi postaviti.

Leta 1878 je bil za Veliko noč postavljen nov božji grob. Izveršil ga je Janez Gosar iz Dupelji; dekoracijo ali ozaljšavo je slikal g. A. Jebačin, dekoracijski slikar v Ljubljani. Obojno delo je stalo 900 gld.

Istega leta so se postavile na korih bronsirane mreže iz vlitega železa. Delo je oskerbela nekdanja knez-Auerspergova livarna na Dvoru pri Žužemberku za 600 gld. Pri tej priliki opomnim, da ima ribniška cerkev razun kora za orglje in pevce tudi še nadstranskima ladijama posebna, odperta kora, ki segata prav do povprečne ladije. Podobna sta galeriji, in zato po mnenju cerkvenih umetnikov kazita ne le s cerkvenega, ampak tudi z umetniškega stališča drugače v lepi renesansi zidano cerkev. Če sem prav zvedel, se je takima koroma dolgo upiral tedanji dekan gosp. Ignacij Holzapfel; a naposled se je moral udati močnemu vplivu načert izdelujočih krogov. Tudi gosp. Skubicu stranska kora nista ugajala. Da jima je odvzel kolikor mogoče posvetni značaj galerij, ja je z zadnjim korom enako omrežil, kakor sem že omenil. Stranska kora sta navadno zaperta, ker je cerkev dovolj prostorna; le do desnega imajo ključke nekteri teržanje in gospoda. Samo pri posebnih priložnostih, kakor o misijonu, o birmi, o novi maši itd., ko se shaja preobilo ljudstva, se tudi levi kor odpre, da se izogne gnječi.

Leta 1880 je dal g. dekan poslikati prezbiterij. Delo je na presno izveršil sloveči slikar Janez Wolf (r. 1825 † 1885). Na okroglem oboku vidiš presveto Trojico; pred njo pa ob vsaki strani prelepo skupino angeljev, ki obdajajo trojedinega Boga. Na stranskih stenah prezbiterija so slike štirih evangelistov ter

podobe Mozesa in sv. Janeza Kerstnika v naravni velikosti, slikane na zlati podlagi. Niže pa so v okroglih medaljonih dopersne slike cerkvenih očetov: sv. Ambroža, sv. Avgušтина, sv. Hijeronima in sv. Gregorija. Slike so mojsterski izdelane; le zvezdnato nebo na križnem oboku je nekoliko preživo. Za olepševalno delo je imel Wolf seboj g. Antona Jebačina. Wolf je dobil za svoj trud 1100 gld; vse delo je stalo 2300 gld. Ob enem je bila takrat tudi ladija primerno pobeljena, oziroma prebarvana. 23. nedeljo po Binkošti imenovanega leta je gosp. dekan slike blagoslovil, gosp. državni poslanec Karol Klun pa je razložil v primerni pridigi njih pomen.

Naj na tem mestu pristavim, da je slika Matere božje brez madeža spočete, ki kinča v adventu veliki altar, tudi Wolfovo delo.

V spomin na „misijon,“ kateri se je obhajal, kakor smo že povedali, l. 1883, dal je gosp. Skubic l. 1884 napraviti veliki zvon, „misijonski zvon“ imenovan. Do tedaj so imeli namreč v Ribnici samo tri zvonove, merliškega seveda izvzemši. Preprosto dotedanje zvonilo nikakor ni bilo več primerno veličastni cerkvi z dvema zvonikoma. Novi zvon z glasom A je vlil zvonar Albert Samassa v Ljubljani. Tehta 53 starih stotov in 71 funtov, ter je veljal 4792 gld. Le škoda, da je njegov glas skoraj Ais in premalo močan: človeku se dozdeva, da bolj brenči, kot buči. Zvonilo je sedaj septimni akord od A-dura (A. Cis. E. G.).

V tem času je bila kupljena tudi svetilnica pred sv. R. Telesom od pasarja g. Leopolda Tratnika v Ljubljani za 275 gld. in težki vlitni svečniki iz livarne g. Alberta Samassa.

Zadnje večje delo cerkvi je dal rajni gospod dekan izveršiti l. 1890: slikanje povprečne ladije. Kakor pridna čebelica je zbiral več let na tihem za tako delo potrebno svoto, tako da so se farani, ko je bilo delo doveršeno, kar čudili, kje je dobil zopet toliko denarja. Glavna podpora mu je bila gotovo bratovščina sv. Uršule, ki šteje v ribniški fari nad 100 možkih in ženskih vencev, torej skupno krog 1200 udov. Delo je srečno izveršil slikar g. Matija Koželj iz Kamnika.

Po nasvetu gosp. dekana je g. umetnik naslikal štiri podobe in sicer dve nad stranskima altarjema, dve pa nad spovednicama v povprečni ladiji.

Bratovščini, kateri ste v fari naj bolj razširjeni, sta dali misel za podobi nad stranskima altarjema, spovednici pa podobama nad njima.

Razun že poprej navedene bratovščine sv. Uršule ima III. red sv. Frančiška v ribniški fari precej udov, ne le med ženskim, ampak tudi med možkim spolom. Dasi do sedaj v fari ni še vstanovljena podružnica III. reda, vendar sodim, da je v fari že nad 300 tretjerednikov, kateri so večinoma vpisani pri Sv. Gregoriju.

Obema bratovščinama, oziroma redu, je hotel torej pokojnik v farni cerkvi postaviti trajen spomin, kateri naj bi ude vnemal h gorečnosti in stanovitnosti.

Oglejmo si sedaj slike same!

Na desni strani cerkve (poštevajoč mašnika, kadar je proti ljudstvu obrnjen) nad altarjem sv. Dominika je velikanska slika sv. Uršule v nebeški slavi. Sv. Uršula se vzdiguje na oblakih, v levi ima zmagoslavno bandero in pušico, znamenje mučeništva;

z desno kaže na vzgor, kamor so obrnjene tudi njene oči. Nad njo sta dva angelja, ki nosita palmovo vejico in lilijo za zmagovalko. Okoli sv. Uršule je v dveh skupinah enajst družic, ki se veselo ozirajo v svetlobo, v žarkih se nad njenimi glavami razlivajočo. Spodaj na oblakih je bel golob, v znamenje, da se je po njegovi prikazni našel prej neznani grob sv. Uršule. Podobe so v naravni velikosti. Vsa slika je nad 5 m visoka in čez 3 m široka.

Na desni stranski steni pod velikim oknom je okolu 2.5 m visoka in 2 m široka slika, predstavljajoča Jezusa v Simonovi hiši. (Prim. Luk. 7, 36—50.) Jezus sedi pri mizi, obloženi z raznimi jedili. Marija Magdalena kleči vsa skesana pred njim. Jezus je obrnjen proti nji in razprostira svoji roki nad njo. Simon in drugi, ki so ž njim pri mizi, kažejo v obrazih, česar jim je polno serce, češ: Kdo je ta, ki grehe odpušča? V ozadju je zagrinjalo in pogled na pokrajino.

Na levi strani v križni ali povprečni ladiji nad altarjem sv. Janeza Evangelista je v isti velikosti kot slika sv. Uršule in tovarišic slika sv. Frančiška Serafinskega v nebeški slavi. Sv. Frančišek kleči na oblakih z razprostertimi rokami ter gleda navzgor, na sv. Duha v podobi goloba, obdanega z nebeško svetlobo. Ob straneh sta dva angelja, katerih eden nosi napis: „Regula III. ordinis,“ kakor bi hotel reči: „Glej Frančišek, to pravilo je izveličalo tebe in toliko zvestih nasledovalcev;“ drugi pa ima v roki lilijo in druge cvetlice, znamenja čednosti, za ktere si morajo prizadevati izlasti tretjeredniki. Sv. Frančiška obdajajo pervaki tretjega reda: Sv. Ludovik, kralj francoski, sv. Anton padovanski, sv. Bonaven-

tura, papež Honorij III (1216—1227), sv. Kazimir, in svetnice: Elizabeta, Klara, Hijacinta, Marjeta kortonska in Frančiška Rimljanka.

Mariji Magdaleni nasproti je slika zgubljenega sina, ki stergan in meršav kleči pred očetom. Obraz si zakriva z levico, oče pa hiti ga objeti. Zadej je videti nevoščljivi starejši sin in blapec, ki nese po očetovem ukazu naj boljše oblačilo. Zgorej so trije angelji, noseč znamenja vere, upanja in ljubezni in veseleč se nad grešnikom, ki se je spokoril. (Prim. Luk. 15, 11—32.)

Večji sliki sv. Uršule in sv. Frančiška sta izumljeni od g. Koželja, manjši sta posneti po Schnorru.

Drugi veliki prostori v povprečni ladiji nosijo plastična rebra z okraski, med njimi pa sinje nebo. Štirje obokani pasovi okoli velikih okenj so tudi olepšani s slikanimi okraski. V vsaki kapeli so tudi štiri lezene po 8 m visoke, po katerih se vijó primérni okraski. Druge pritlične stene so marmorirane. Pri teh delih se je moral slikar seveda ozirati na starejše Wolfovo delo v prezbiteriju. Priznati pa moramo, da jih je izveršil ne le v zadovoljnost faranov, ampak tudi mož v cerkveni umetnosti izvedenih.

Čuditi se moramo, ko beremo o mnogih opisanih delih, kako je mogla vse to vrediti ena oseba. Še bolj pa se moramo čuditi, ko beremo te velikanske svote, kje so se dobile, kje zložile? Že pred, ko je prišel novi dekan v Ribnico, je imela fara velikanske stroške za cerkev. Prihranili so bili pri cerkvenih dohodkih polagoma 10.000 gld.; presvitli cesar kot patron je dal 8.000 gld.; farani brez gradiva in staviva (kamen, apno, pesek, les) in brez tlake samo v denarju

29.000 gld. Vsa cerkev brez notranje oprave je stala 67.000 gld. Toliko so bili torej Ribničani zložili za cerkev že pred prihodom g. dekana Skubica in vse se je bilo že tudi porabilo. Koliko je moral torej rajni skrbeti, da je zbral one velikanske svote, ktere smo prej našteli in ki znašajo krog 30.000 gld! In opomniti moram, da za vsa dela, ktera je izveršil g. Skubic, ni bilo tudi enega prisilnega sklada ali konkurenije, kajti vse se je nabralo z milimi darovi. Kje je pač dobil rajni g. Skubic toliko denarja?

Če bi rajni še živel, menim da bi odgovoril, da je Bog sam blagoslavljal njegov trud in njegovo vnemo za lepoto hiše božje. Priznано je, da se je bil v tej dobi razlil poseben blagoslov božji nad ribniško faro. Kupčija z leseno robo je šla Ribničanom bolj po sreči kakor kdaj poprej. Verhu tega pa se jim je odperl takrat še nov vir dohodkov: kupčija z lesom v Terst in na Laško. Težki vozovi žaganic in tramov verstili so se ona leta od Kočevja in Gotenice čez Ribnico in Sodrašico proti Blokam in Rakeku. Marsikak stotak je dobil takrat Ribničan iz gojzda; zakaj bi ne dal petaka za cerkev. Cerkvena darovanja, „ofri,“ so bili v tej dobi vedno obilni. Vedel je rajni pridobiti si dobrotnikov za cerkev doma. Tako n. pr. je volil v oporoki bivši učitelj Čelešnik 1000 gld. za orglje, Marija Lovšin precejšno svoto za slikanje cerkve itd. Od časa do časa pa je poterkal tudi na tujem. In res se je dobilo od cesarja Ferdinanda, imenovanega Dobrotljivega, strica sedanjemu cesarju, 500 gld., od cesarice Karoline Avguste po posredovanju knezoškofa Jerneja 200 gld., in od knezoškofa Jerneja 1000 gld. za veliki altar itd.

Vse navedene svote je rajni skerbno zapisával v farno kroniko, spominjsko knjigo, v katero je kratko sicer, vendar za poznejše čase dovolj obširno zapisával vse imenitnejše dogodke v fari. Koliko pa je iz lastnega dal, tega nisem našel zapisanega nikjer; a prepričan sem, da niso bile majhne svote, ktere je že pri življenju daroval za cerkev. Menda ne vé za to nikdo drugi, kakor Bog sam. Ravnal je po besedah sveto-pisemskih, da naj „levica nikar ne vé, kar stori desnica.“ (Prim. Mat. 6, 3.) Da so znašali nezapisani manjši darovi raznih dobrotnikov precejšnjo svoto, spoznamo od tod, ker je rajni večkrat terdil, da se je za farno cerkev, kakor sedaj stojí, izplačalo do 130.000 gld. gotovega denarja.

Ko govorimo o farni cerkvi, ne smemo pozabiti malega, enonadstropnega poslopja na južno-zapadni strani cerkve ob farovškem vertu za zelenjavo in ob Bistrici. To je farna mežnija, katero je dal dekan g. Skubic zidati l. 1889. Pred je moral namreč skerbeti cerkveniku za stanovanje po zasebnih hišah, kar pa je bilo jako neprilичno. Tudi mežnija se je postavila s prostovoljnimi darovi brez kakšnega sklada po konkurenčni obravnavi. Stala je nad 2000 gld.

Tudi šolsko poslopje, zidano l. 1847, je bilo l. 1870 zaradi tesnobe podaljšano proti cerkvi, tako da sta sedaj v njem nastanjeni štirirazredna deška in dvarazredna dekliška šola. Pa zopet je začelo prostora zmanjkovati ukaželjni mladini. Misli se že na razširjanje sedanjih pretesnih prostorov. Velika dobrota je, da razun s Poljan otroci iz cele fare lahko obiskujejo štirirazrednico.

Radodarnost svojih faranov pa je znal dekan Skubic tudi ceniti in jim je bil za-njo iz serca hvaležen; hvaležen v Bogu in za Boga, ker je mogel z darovi toliko lepega storiti v čast božjo. Zato je rad na prižnici povedal, koliko so znašali vsakokratni cerkveni darovi, „ofri.“ Na taki način si je postavil celo faro za preglednika ter nadzorovalca, kako da oskerbuje cerkveno premoženje. Prijateljem, bodisi duhovnim ali neduhovnim, je rad pohvalil svoje Ribničane zaradi vneme v obiskavanju službe božje in zaradi njih radodarnosti za lepoto hiše božje. Nekoč mu je potožil prijatelj, da v župniji N. N. ljudje jako slabo cerkev obiskujejo, da njegovi farani ne obiskujejo Šmarnic, da nečejo za cerkev nič storiti itd. Dekan Skubic pa mu odgovori: „O, moji Ribničani so pa vsi drugačni. Pri nas je cerkev zmiraj dobro obiskovana, v nedeljah in praznikih dopoldne in popoldne polna. Šmarnice in tudi druge izredne pobožnosti obiskujejo v prav obilnem številu. Za olepšavo cerkve so prevneti in in časih celo sami iz lastnega nagiba prosijo, naj se še to in to napravi za cerkev, češ, še tega in tega ji manjka. Ob enem pa tudi prinašajo darov, in nekteri precej izdatnih. — Lepše pohvale iz ust lastnega duhovnega pastirja si pač nobena fara ne more želeli.

Ribniške podružnice.

Vendar ne le za farno cerkev se je trudil pokojni g. Skubic. Skerb njegova je bila enakomerna kakor za vse farane, tako tudi za vse cerkve v fari. Ni je podružnice v fari, da se ne bi bila v tem času kolikor toliko povzdignila. Farna cerkev je s svojim

krasom mogočno vplivala na farane. Vajeni ob nedeljah in praznikih gledati lepo hišo božjo in v njej častiti svojega Boga, si niso mogli kaj, ter so si olepšali, seveda pod vodstvom svojega župnika, kolikor mogoče, tudi svoje podružnice. Iz tega vidimo, kako mogočno v umetniškem oziru vpliva lepota cerkvá tudi na priprostega človeka in kako resnična je terditev, da je cerkev šola umetnosti za priprosto ljudstvo.

Naloga naša je, ob kratkem povedati, — kolikor seveda moremo, — kako in s kolikimi stroški so se prenovile ribniške podružnice po skerbi nepozabljivega rajnega gospoda dekana.

1. Podružnica **sv. Ane** na visokem verhu Male Gore se je po rajnega trudu popolnoma prenovila. Prizidali so cerkvi prostorno zakristijo; omislili nov veliki altar, ki ga je izdelal kipar Jontes iz Vel. Lašč za 400 gld. Položili so v cerkvi nov tlak iz cementa ter naročili lepe in pripravne klopi. Na prazni zid ob stranskih stenah obesili so veliki lepi sliki presv. Serca Jezusovega in Marijinega, naročeni v Inomostu na Tirolskem.

2. Pri podružnici **sv. Franciška**, ki stoji na jako lepem holmu nad Sajevcem, se je, kolikor sem mogel poizvedeti, v skubčevem času prenovila streha in popravila sta se stranska altarja. Nakupila se je nova mašna obleka, ktera je bila poprej zelo zanemarjena.

3. V podružnici v **Goriči Vasi**, posvečeni presv. Imenu Marijinemu, so prenovili in popravili stranska altarja; delo je vodil podobar Ant. Miklič. Sezi-dali so dalje nov zvonik; zanj se je izplačalo samo

zidarjem 900 gld; vse potrebno gradivo so oskerbeli vaščani. Denarne stroške za to delo, kakor tudi za nove čisto ubrane zvonove (sekstakord od C-dura, E, G, C) sta poravnala skoro vse za božjo čast vneta cerkvenika brata Janez in Matija Nosan (po domače Šoštarjeva), izverstna in srečna čebelarja, ki sta darovala menda ves dobiček, kar so ga jima nanesle pridne čebelice, v božjo čast in hvalo.

4. Podružnici v **Hrovači**, posvečeni presv. Trojici, so prizidali novo svetišče (prezbiterij) ter postavili notri nov veliki altar. Izdelal ga je rajni podobar Anton Miklič od sv. Marka za okroglih 750 gld. Iz farne cerkve so se prestavile sem stare orglje, ko so prejšnje kupili Nemščani za svojo podružnico. V Hrovači so si omislili tudi nove zvonove, uglašene v trizvoku — Fis, A, Cis (Fis-moll.)

Pri tej podružnici je farno pokopališče za veliki del fare. Ker je bilo postalo pretesno, se je razširilo l. 1887. Ribniška občina je kupila potrebni prostor, g. dekan Skubic pa ga je priredil za pokopališče ter ga obzidal z dohodki podružnice presv. Trojice, tako da je tudi razširjeno pokopališče lastnina te podružnice. Ker ni bil stari pokopališčni križ več dostojen in ker ga je bilo treba vsled razširjenja pokopališča itak prestaviti, omislil je gosp. dekan l. 1890 nov, lep križ iz vlitega železa za 400 gld. ter ga postavil na primernem kraju.

5. Podružnica **sv. Križa**, h kateri sedaj spadajo vasi Jurjevica, Kot, Breže, Sušje, Slatnik in Žlebič, se je pod rajnim Skubicem po veliki skerbi zasluženih ključarjev Janeza Lésarja in tovariša Grebenca vsa prenovila. Najpervo se je prekrila polagoma vsa

streha ter vredil pevski kor in orglje. Za tem so bili prenovljeni vsi trije altarji in prižnica. Naredile so se v cerkvi nove klopi, nova okna in nova večja vrata. Vsi stroški za ta dela so se pokrili z milodari. Precej milodarov se je bilo nabralo v tistih letih, ko se je zidala nova farna cerkev in se je obhajala dopoldanja služba božja ob nedeljah in praznikih za zgornji del fare v tej podružnici.

Ko se je bila cerkev prenovila, je prišel na versto še zvonik, ktereга so vzdignili za 2 m ter mu napravili popolnoma novo streho. Delo pri zvoniku so plačali občani z enoletno 60 % doklado na davke, katero so si sami naložili.

Ko je bil zvonik gotov, naredili so v žagradu nov tlak in oskerbele so se nove omare za mašno opravo, ktera se je napravila v zadostni množini. Samo v denarju se je potrošilo v Skubčevi dobi za razna dela pri tej podružnici do 3.000 gld. Zato pa se more sedaj tako po velikosti kot vredbi in snagi vsporediti marsikteri farni cerkvi v škofiji. Čast občanom!

Posebne pomembe glede soseske sv. Križa je tudi to, da se je pod Skubicem na novo vredila. Prej so namreč spadali Sušjani, Slatničani in Žlebičarji pod sosesko sv. Marka v sodraški fari, a pokopavali so svoje merliče na pokopališču pri sv. Križu. Tako razmerje je bilo ostalo iz onega časa, ko je spadala pod Ribnico še vsa sodraška fara, torej tudi podružnica sv. Marka. Ko se je pa ustanovila l. 1753 v Sodrašici samostojna duhovnija, je prišla podružnica sv. Marka pod Sodrašico, a imenovane tri vasi so ostale pod Ribnico.

Iz te nenaravne razmere so izvirali o raznih prilikah jako neljubi prepiri. Na prošnjo Sušjanov je škofijstvo rešilo l. 1881 zadevo tako, da spadajo vasi Sušje, Slatnik in Žlebič od tedaj dalje pod sosesko sv. Križa.

Prelepo delo, spadajoče k tej podružnici ter izvršeno pod vodstvom dekana g. Skubica, je tudi obnovočenje sv. križevega pota, oziroma kapelice križevega pota, sezidanih ob potu, ki vodi iz Brež k sv. Križu. Dotične na pol razrušene kapelice je Marija Zidar iz Brež v zadnji volji naročila popraviti svojemu sinu Janezu Zidarju, kteremu je v ta namen zapustila 400 gld. Materino zadnjo voljo je Janez Zidar zvesto spolnil. Dal je prezidati kapelice ter vanje postaviti slike križevega pota z okviri. Križev pot je bil ob enem z onim v cerkvi sv. Križa l. 1887 blagoslovljen po č. P. Placidu Fabijani-ju, iz reda sv. Frančiška, sedaj provincijalu hervaškokranjske pokrajine sv. Križa v Ljubljani.

V bližnji prihodnosti čaka sosesčane sv. Križa novo delo, namreč razširjenje pokopališča. Rajni g. dekan Skubic je možém večkrat svetoval, kako naj se to zgodi; izvršitev se je zavlekla vsled nekega nasprotovanja.

V najnovejšem času se je od neke strani sprožila misel, naj si občini Sušje in Jurjevica vstanovita pri sv. Križu lastno ljudsko šolo, da se tako v okom pride tesnobi šolskega poslopja v Ribnici. Po mojem nemerodajnem mnenju je ta misel nesrečna. Razlogov za to terditev pa na tem mestu ne morem razpravljati. Jurjevčani in Sušjanci naj si torej to imenitno zadevo od vseh strani dobro ogledajo.

6. Tudi pri podružnici sv. Leonarda v **Nemški Vasi** se je v Skubčevi dobi veliko prenaredilo. Kupili so od Hrovašcev stare orglje za 100 gld. ter jih postavili v svojo cerkev. L. 1882 so si napravili dva nova z v o n o v a za 400 gld. Mogočni zvonik goričevski je spodbudil Nemščane, da so si lansko leto sezidali nov z v o n i k, za kateri je bilo treba šteti samo v denarju 1500 gld. Tudi cerkev sama se je pri tej priložnosti zunaj in znotraj prav lično prenovila. Zadnje delo se je zveršilo sicer še le po smerti rajnega g. Skubica, vendar je bilo dogovorjeno in načrtano še za njegovega življenja. Velike zasluge za to podružnico imata ključarja Jože Češarek in njegov tovariš J. Z o b e c, ktera častno službo v splošno zadovoljnost svojih sosesčanov opravljata že nad 30 let.

7. Podružnica **sv. Tomaža na Poljanah**. Poljanci so v zadnjih letih silno veliko storili v cerkvene namene, ne sicer toliko v olepšanje sedanje podružne cerkvice sv. Tomaža, ki je v slabem stanju, kot marveč v vstanovljenje lastne fare. Potrebo, vstanoviti na Poljanah lastno faro, čutili so že davno. V cerkvenih računih podružnice sv. Tomaža iz l. 1787 se nahaja namreč opazka, da je od državne oblasti odločeno, vstanoviti pri tej cerkvi lokalno kapelanijo, kakoršna se je vstanovila l. 1788 pri sv. Gregoriju. Če bi se bila spolnila ta namera cesarja Jožefa, imeli bi bili torej Poljanci že davno lastno faro. Prav tako je pa tudi gotovo, da bi je še dolgo, ali celo nikdar ne dobili, če bi jim ne bil k temu pripomogel njih velikodušni rojak, č. gosp. Jožef N o v a k, bivši župnik v Kolovratu, ki je umerl 26. jun. l. 1868. Ta je namreč izročil še pri življenju 4.500 gld. bratu

svojemu Matiju Novaku, po domače Martinkovcu iz Vel. Poljan, da vstanovi s tem denarjem v 20 letih na Poljanah samostojno duhovnijo. Fara se do sedaj sicer še ni vstanovila, vendar pa se je škofijstvo l. 1888, pred ko je onih 20 let preteklo, določno izreklo, da se vstanovi v svojem času na Poljanah samostojna duhovnija.

Med Poljanci se je tu pa tam izražalo menenje, da je bil pokojni gospod dekan Skubic nasprotnik nameravani poljanski fari. Pisatelj teh verst je bral več vradnih spisov rajnega gosp. dekana v tej zadevi in na podlagi teh pisem sme terditi, da je ono menenje krivo. Rajni Skubic je vradnijam nasproti sam povdarjal potrebo lastne fare na Poljanah, ker imajo Poljanci po dve uri in več do farne cerkve. Nikakor pa ni prikrival težav ne sebi, ne vradnijam, pa tudi ne Poljancem, delo izveršiti. Terdil je namreč, da sedanja majhna, nizka in mokrotna podružna cerkvena ni pripravna za farno cerkev, kar dandanes tudi vsi Poljanci sami priznajo. Ravno vsled Skubčevega modrega ravnanja v tej zadevi se je storil l. 1888 od strani škofijstva odločilen korak, da se bode fara vstanovila v primernem času in da ne bode treba Poljancem nakladati nezmagljivih bremen.

Ne morem na tem mestu obširneje opisávati, kaj vse se je veršilo gledé Poljan v zadnjih 24 letih. Le kratko povem, da so Poljanci za prihodnjo svojo faro komaj več storiti mogli, kakor kar so storili. Znano mi je pa, da se ne bodo ustrašili tudi novih davščin, ko pride čas zidanja nove farne cerkve. Za sedaj samo opomnim, da so l. 1878 in 1879 sezidali farovž za doželjenega „gospoda“, l. 1884 pa novo šolo.

Verh tega so pa že l. 1880 zložili svoto 2164 gld. kot prispevek k daru g. župnika Novaka za novo faro.

Lansko poletje, ko je bila ribniška fara izpraznjena, je poslala c. kr. deželna vlada na Poljane komisijo, ktera je natanko določila meje novi fari. Razun vasi poljanske soseske, ktere spadajo sedaj pod Ribnico, bo nova fara obsegala tudi ertneško sosesko s podružnico sv. Jurija, spadajočo sedaj pod Sv. Gregor, vsega skupaj okoli 500 duš. Vsi občani, njim na čelu sedanji lastnik gradú Ertnek in „Pekla,“ bl. g. Ivan Kosler in skerbni poljanski župan Jan. Andoljšek, so dali pred komisijo besedo, da začno precej zidati novo cerkev, berž ko dobé duhovna. Naj bi se jim le kmalu uresničila opravičena želja!

Prijatelj šolske mladine.

Iz dosedanjega opisavanja in naštevanja del, ktere je izveršil rajni Skubic, smo se prepričali, da je bil goreč duhovni pastir, duhoven po volji božji, in skemben, zvest pa umetnost ljubeč gospodar hiše božje. Župnikova služba strinja v sebi pa še mnogo drugih dolžnosti. Med drugim je vsak župnik po svojem poklicu tudi učitelj mladine.

Skubčevo ljubezen do šolske mladine smo že nekoliko omenili. Na tem mestu naj še enkrat pristavimo, da je podučeval kerščanski nauk v šoli, če ne v dveh, gotovo pa vsako leto v enem razredu prav do smerti, dasi je imel po dva duhovna pomočnika. Vedel je dobro, da se da po kerščanski vzgoji mladine največ storiti za pošteno kerščansko življenje cele fare.

Do 1. marca l. 1869, ko se je vpeljala nova šolska postava, je bil g. Skubic v ribniški dekaniji okrajni šolski nadzornik. Od tega časa dalje je ostal samo nadzornik gledé kerščanskega nauka. Pač pa je ostal s šolo in šolskimi oblastnjami v tesni zvezi kot ud okrajnega šolskega sveta v Kočevju prav od l. 1869 pa do smrti. V okrajnem šolskem svetu je imel veliko veljavo in marsiktera zadeva se je rešila po njegovi modri besedi v občno korist. Ob zlati maši, dné 2. avg. 1889, je sam voditelj okrajnega glavarstva kočevskega g. dr. pl. Thomann poudarjal z izbornimi besedami velike njegove zasluge na šolskem polju.

Ljubezen Skubčevo do šolske mladine priča tudi lepa, če tudi ne velika vstanova, katero je napravil še pri življenju za revne ribniške šolarje. Založil je namreč glavnico 100 gld., s ktere obrestmi naj se kupujejo in razdeljujejo razne šolske potrebščine revnim šolarjem. Vsakokratni ribniški župnik je edini oskerbnik te vstanove, za katero ni dolžan polagati računov nikomur.

Bil je velik dobrotnik tudi ubogim dijakom. Vrednik „Zgodnje Danice“ je prejemal večkrat lepe vsote za študentovsko kuhinjo, v kateri plačuje obilno hrane vsako leto za znatno število dijakov iz Ribnice in drugih ondotnih krajev; mnogo mladine namreč študira v Ljubljani iz onih krajev.

Med mnogimi njegovimi stričniki sta dva študirala: eden je občespoštovani g. Josip Bozja, nadučitelj na Blokah, drugi pa g. Anton Strajner, nadstražnik na Selu pri Ljubljani. Oba se s hvaležnim srcem spominjata dobrega strica.

Dijakov svojih pa ni samo gmotno podpiral. Prijazno in ljubeznivo je ž njimi občeval, ko so prihajali na počitnice ter se pečal za to, kako je z njihovim učenjem, življenjem, stanovanjem itd. Povabil jih je rad, zlasti bogoslovce, o gotovih časih k sebi na kosilo. O onih pa se je pritoževal, ki so le redko prihajali v farovž, češ, kaj misli ta ali oni, „da se nič ne pokaže?“ Prav gotovo je on obilno vplival, da se je od ribniških dijakov v zadnjih letih toliko posvetilo duhovskemu stanu. Naj navedem v čast rajnemu Skubicu, Ribničanom pa v spodbudo, imena onih ribniških rojakov, ki so imeli za njegovega delovanja v Ribnici nove maše. Mnogim izmed njih je Skubic več ali manj tudi gmotno pomagal pri dotičnih slavnostih, vsem pa z očetovskim svêtom, da so se veršile nove maše vselej spodbudno za goste in vse navzoče vernike.

Za časa Skubčevega bivanja v Ribnici so imeli nove maše ti-le čč. ribniški rojaki:

1. Anton Lovšin, župnik na Holmcu, novomašnik v Ribnici 15. avg. 1869 ob 6. zjutraj. Pridigoval mu je č. g. dekan Martin Skubic.

2. Peter Prijatelj, umerl kot kapelan v Trebnjem, novomašnik v Ribnici 15. avg. ob 10ih dopoldne.

3. Janez Kljun, župnik v Šmartnu v Sp. Tuhinju, novomašnik v Ribnici 12. avg. 1872. Pridigal mu je veleč. g. Karol Klun, sedaj kanonik itd. v Ljubljani.

4. Janez Podboj, župnik v Planini, novomašnik v Ribnici 19. avg. 1872. Pridigal mu je č. g. Rihard Frank, tedaj župnik teržiški, sedaj korar v Novem Mestu.

5. Alojzij Bobek, župnijski vpravitelj v Godoviču, novomašnik v Ribnici 10. avg. 1879. Slavnostni govor je imel č. g. Ivan Tomažič, sedaj mestni župnik v Škofji Loki.

6. Matej Kljun, župnijski vpravitelj v Zg. Tuhinju, novomašnik v Ljubljani 20. sept. 1880.

7. Dr. Jožef Lé sar, profesor bogoslovskih ved v Ljubljani, novomašnik v Ribnici 25. sept. 1881. Priglasil mu je veleč. g. kanonik Karol Klun.

8. Frančišek Hönigman, župnik osilniški, novomašnik v Ribnici meseca avg. 1. 1882. Govoril mu je veleč. g. Janez Flis, sedaj kanonik, stolni župnik in dekan v Ljubljani.

9. Janez Lé sar, kapelan v Slavini, novomašnik v Ribnici 8. nedeljo po Binkoštih 1. 1886. Slavnostni govor je imel č. g. dr. Jožef Lé sar, tedaj škofov tajnik v Ljubljani.

10. Janez Pelc, kapelan in administrator v Št. Rupertu, novomašnik v Ribnici 7. nedeljo po Binkoštih. Govoril mu je veleč. g. kanonik Karol Klun.

Treh novih maš, ktere moramo še omeniti, sicer ni ućakal, a vendar jih tu zaznamnjamo, ker se jih je silno veselil in so bili dotiĉni gospodje od mladih nog kolikor toliko pod njegovim vplivom. Ti ĉĉ. gospodje so :

11. Alojzij Ćešarek, kapelan v Boštanju, novomašnik v Ribnici 7. avg. 1891 ob 1½6ih zjutraj. Govoril mu je č. g. dr. Jožef Lé sar.

12. Frančišek Ćešarek, kapelan v Podzemlju, novomašnik v Ribnici 7. avg. 1891 ob 10 uri dopoldne. Slavnostni govor je imel veleč. gosp. kanonik Karol Klun.

13. Leopold Raktelj, semeniški duhoven, novomašnik v Ljubljani meseca avg. 1891.

Močno se je rajni veselil teh novih maš. Še o Veliki noči lanskega leta je dejal pri neki priliki zbranim gg. duhovnikom: „Trije stopijo letos k altarju, to je moj ponos.“ Dober teden pozneje mu je nehalo biti plemenito serce.

Pri tej priliki naj še spomnim dveh bogoslovcev, ki sta bila vzrastla v Ribnici v Skubčevi dobi, a sta umerla prezgodaj, namreč gg.: Janez Andoljšek, bogoslovec prvoletnik, umerl 9. febr. 1891, in Janez Cvar, tretjeletnik, umerl 17. maja 1892.

Značaj.

Značaj je, kakor mislim, odsev duše na telesni vunanjosti. Človekov značaj spoznamo namreč po mišljenju in hotenju, kakor se nam kaže v govorjenju, delovanju, obnašanju, v čednostih ali napakah.

Omenili smo že, da je bil rajni Skubic plemenitega značaja. Kdor ga je natančneje poznal, je opazoval na njem neko posebno somerjenost in vredenost raznih lepih lastnosti, s katerimi se je nehoté vsakemu prikupil. Na njem ni bilo nič prisiljenega, nič iskanega. V vsem obnašanju se je zercalilo le njegovo blago sercé. In to serce je bilo odkrito, pobožno, vdano Bogu, prijateljem in svojim faranom. V vseh svojih opravilih je bil točen, natančen, poterpežljiv in silno vesten. Tu pa tam je bil nekoliko zbadljiv, a vsigdar iz najboljšega namena. Pozabil pa nikdar ni, pristaviti potem tudi kakšne prijazne besede.

Dičila ga je dalje izredna gostoljubnost. Z veseljem sprejemalo se je sila veliko gostov, duhovskih in neduhovskih, v Skubčevi hiši. Radi so k njemu zahajali dekanijski duhovni, ker so ga v resnici ljubili in spoštovali. V raznih zadevah so pri njem duhovni in neduhovni sveta iskali, in ga navadno tudi našli. V prepornih stvareh so radovoljno pripoznávali, njegovo veljavo, ker je vsikdar modro in previdno postopal.

Reveži so imeli v njem usmiljenega pomočnika, žalostni sočutnega tolažnika in modrega svetovalca, vsi farmani pa dobrega očeta. Usmiljenje njegovo do ubožcev kaže naj lepše njegova zadnja volja ali testament,*) v katerem je postavil za glavnega dediča

*) Naj pristavim na tem mestu glavno vsebino zadnje volje rajnega g. Skubica z dne 27. sept. 1887, ker priča o njegovem plemenitem sercu. Po vsebini veljá ta testament lahko za zgled, kako naj duhoven razdeli po smerti v smislu cerkvenih določil svoje premoženje.

- a) Glavnega dediča imenujem farno cerkev sv. Štefana, papeža in mučenca, in reveže ribniške fare po enakem delu. Pristavim pa, da sme cerkveno predstojništvo volilo takoj porabiti za potrebne cerkvene reči, in da denar za reveže oskerbljuje in razdeljuje letne obresti vsakokratni ribniški župnik popolnoma neodvisno.
- b) Revežem domače fare naj se precej po smerti razdeli 40 gld. prav tako slabejša obleka med ubožce v Ribnici.
- c) »Duhovskemu podpornemu društvu,« »študentovski kuhinji,« »Marijanišču« in »cerkvi presv. Serca Jezusovega,« vsem v Ljubljani, volim po 50, torej skupaj 200 gld.
- d) Za »večno sv. mašo« volim 150 gld., 50 gld. pa za »ročne sv. maše,« kateri denar naj se izroči precej po smerti gg. kapelanoma. Ravno tema naj se izroči precej po smerti prejeti denar za »ročne« maše, kar jih še ni opravljenih.

farno cerkev sv. Štefana v Ribnici in reveže te fare po enakem delu. Še pri življenju pa se je bil spomnil farne cerkve na Polici s 100 gld., in revežev te fare s 30 gld. Kadar so se pobirali po ukazu duhovskih ali svetnih oblasti mili darovi za pogorelce, stradaljoče in druge betežnike, ali v druge dobre namene, bodisi doma ali tudi po drugih deželah našega cesarstva, in v cerkvene namene tudi izven mej cesarstva, n. pr. za sv. Očeta, za varhe božjega groba itd., so bile dotične zbirke v Ribnici vsigdar primeroma visoke. „Največ dobimo zmiraj od ribniškega dekana,“ je rekel pri neki priliki načelnik politične okrajne oblasti. Takim zbirkam je prideval g. Skubic redovito iz svojega žepa zdatne zneske.

V vsem svojem vedenju je bil skromen in ponižen. Prikupljivo se je vedel do visokih in nizkih, do bogatinov in revežev. Za vsakega je imel prijazno besedo. V hiši njegovi, sicer prav dostojno vrejeni, nisi opazil posvetnega lišpa; vse je bilo bolj priprosto, vendar stopnji rajnega primerno. Ljubil je ono pravo,

- e) Slovenske knjige naj vzame moja žlahta; druge pa naj se izroče g. semenškemu vodji, da jih razdeli med gg. bogoslovce, posebno IV. leta.
- f) Poslom naj se plača celoletni zaslužek, kolikor ga niso že vzeli (to se razvidi iz zapisnika), in vsakemu še po verhu 10 gld.
- g) Razna volila naj bližjim sorodnikom.
- h) Oskerbi naj se mi stanu primeren pogreb in postavi spomenik na grob.
- i) Izveršitelj zadnje volje naj je prvi gosp. duhovni pomočnik, kteremu volim za trud 50 gld.

Vsa zapuščina je znašala krög 6000 gld. Od teh utegne glavnima dedičema ostati nekako polovica.

vsem tako drago „srednjo pot,“ ki vabi visoke in ne odtujaše nizkih. Domače družinske zadeve je imel popolnoma v redu, dasi ne brez težav, skerbi in potrebne poterpežljivosti.

V vradnih poslih je bil dekan Skubic jako natančen, vesten in točen. Od njega so dobivale vradnije razna poročila in odgovore vselej o pravem času. Farno in dekanijsko pisarno njegovo so našli po smerti, dasi ga je nepričakovano hitro doletela, v naj lepšem redu. Cerkveno in farno premoženje je bilo natančno zabeleženo, vsaki podružnici odkazana primerna njej lastna vsota, ki se je z računi popolnoma vjemala.

O bčevanje njegovo z vradnijami in njih načelniki je bilo vseskozi prijazno, z nekterimi tudi prijateljsko. Vradniki, naj bolj pa seveda duhovske oblasti, so ga tudi v tem obziru visoko čislali. Večkrat se je kakšna zadeva vsled ustnega posredovanja ali po zasebnih pismih gosp. dekana v prid faranom brez kakšnih stroškov vpravljala.

Bil je tudi dokaj gibčen v peresu v nemškem in slovenskem jeziku. Slovenščine se je bil sam priučil, ker se je za njegovega šolanja niso učili po šolah. Razun službenih sestavkov do raznih vradov poslal je od časa do časa kak dopis v „Zgodnjo Danico“ ali pa v „Slovenca.“ Iz vseh spisov veje trezno, modro, pa praktično rodoljubno mišljenje.

Podpiral je vse dobre slovenske časnike in družbe. Bil je zaslužen poverjenik „Matice Slovenske“ in „Družbe sv. Mohorja.“ Za dobro stvar se je jako hitro vnel. O napredku raznih rodoljubnih naprav po Ljubljani in drugod je hotel biti vedno, kolikor mo-

goče natančno podučen. V zadnjih letih je večkrat povpraševal pismeno, ali če sem došel v Ribnico, ustmeno, o stanju raznih katoliških naprav po Ljubljani. Kako so se ribniški gospodje za časa Skubčevega zavzemali za „Slovenca,“ pričaj to, da so imeli vsi štirje gospodje ob vseh časih naročen vsak svoj odtis „Slovenca,“ dasi so bivali pod eno streho in jedli vsi pri eni mizi.

Zanimal se je pa tudi za gmotne koristi svojega naroda. Sam vzgleden gospodar, je bil pospeševatelj „c. kr. kmetijske družbe“ za Kranjsko in načelnik ribniške podružnice ter podpredsednik ribniške posojilnice, ktere vstanoviteljem se mora prištevati.

Načelnik je bil tudi podružnici „sv. Cirila in Metoda“ ter „krajnemu šolskemu svetu.“ Bil je poseben prijatelj „duhovskega podpornega društva,“ dobrotnik „katoliškega tiskovnega društva“ in eden naj starejših udov „katoliške družbe.“ Sploh, zanimal se je za vsa dobra društva in za vse katoliško-narodne naprave v deželi.

Po vsej pravici smemo toraj nanj obračati besede pesnikove:

«Daritev bilo Ti življenje celo:

— — — — —

Gospodu žertva — vsako dobro delo.

— — — — —

Iz bratov sreče Tebi sreča klije,

Veselje ljudsko Tebi v oku sije

In tuja solza Ti meči srce!»

Po vsem tem nam je umevno, da je rajnega vse spoštovalo in ljubilo. Ljubil ga je gotovo tudi Bog; to kažejo dela, ktera je izveršil z njegovo milostjo.

Ljubili so ga predstojniki, prijatelji in znanci, posebno pa ribniški farani.

Tudi oni, s kterimi je moral govoriti kdaj resno besedo, mu niso ostrosti ali zbadljivosti nikdar očitali, ker so vedeli, da jim hoče tudi z ostrostjo le dobro. Neka mala stranka teržanov se mu je bila sicer v zadnjih letih nekoliko odtujila, a sodimo, da ne toliko njegovi osebi, kot marveč — in to je še bolj žalostno — nazorom, ktere je zastopal. Upamo, da se bode ono nasprotstvo v kratkem zopet popolnoma vpravilo in da bodo vsi Ribničani — kakor vedno — s svojimi duhovnimi pastirji enega duha in enega serca.

Naj pristavim na tem mestu po dobrem prijatelju rajnega izročeno mi čertico, ki kaže, kakšno spoštovanje in veljavo je vžival rajni pri priprostem narodu in pri vradnikih.

V nemirnem letu 1848 je služboval kot duhovni pomočnik v Kočevju, kjer je bil sedež deželne okrajne gosposke. Nekteri vradniki so se bali — ali opravičeno ali neopravičeno, ne vemo — izgredov in silovitosti. V tej stiski se zatečejo pod varstvo — kapelana na Skubica, ki je bil ljudem zelo priljubljen, češ: „Kajne gosp. Martin, pri nas se ni bati“ izgredov proti vradnikom! Vaša vplivna beseda bode nemirne duhove pomirila. Le Vi v tem smislu govorite in množica Vas bode ubogala.“ Gotovo lepo spričevalo za pokojnika!

Skubčevi kapelani v Ribnici.

Da je mogel rajni Skubic, zlasti v Ribnici, tako vspešno delovati, so gotovo mnogo pripomogli tudi njegovi gg. kapelani, kterih je imel v dolgi dobi triindvajsetih let — vedno po dva — samo dvanajst. To

je razlog, da se na tem mestu tudi njih spominjam. Podana slika Skubčevega življenja in delovanja bi Ribničanom tudi ne bila dovolj jasna, če bi ne imeli ob enem v duhu pred seboj vseh onih gospodov, ki so bili rajnemu dekanu sodelavci, ki so ž njim vred nosili dneva težo in vročino. Tudi je najlepše in duhovskemu stanu in poklicu naj primernejše, če so vsi duhovniki kakšne fare v ljubezni, miru in prijateljstvu združena enotna družina, v kateri je sicer en sam gospodar, a hlapec nobeden; en sam načelnik, vsi pa tovariši. Tako razmerje je vladalo v Ribnici. Se ko je bil Skubic v Semiču, zapisal je tedanji stolni dekan, poznejši knezoškof dr. Janez Zl. Pogačar o njem: „Skubic je kapelanom svojim zgleden očetovski prijatelj.“ Da je temu res tako, priterdili mi bodo vsi še živeči gospodje, katerih imena bodem naštel.

Ko je bil umerl rajni dekan Holzapfel, sta bila v Ribnici kapelana gospoda: 1. Rihard Frank in 2. Janez Kerstnik Vovk. Pervi je deloval v Ribnici od jeseni l. 1857 do jeseni l. 1868. Po smerti Holzapfelnovi (21. jan. 1868) je bil g. Rihard, kterege Ribničani še do sedaj niso pozabili, tudi vpravitelj ali administrator fare in dekanije do 13. oktobra 1868, kadar je bil ob enem z dekanom Skubicem vmeščen za faro Teržič. Od tam se je preselil za korarja v Novo Mesto, kjer še sedaj plodonosno deluje. — Gospod Janez pa je bil v Ribnici od l. 1867 do smerti svoje 20. februarja l. 1869. Pokopan je na farnem pokopališču v Hrovači.

3. Valentin Šarabon je služil v Ribnici od spomladi l. 1868 do jeseni 1876, ko se je preselil za

kurata v Št. Peter na Notranjskem. Tam je umerl 21. maja 1884.

4. Anton Zorc od l. 1869 do sv. Jurija 1872, ko je postal župnik v Žalini. Od tam se je preselil v Doberniče, potem pa v Mokronog, kjer je umerl 14. junija 1887. V Ribnici je vredil vert za zelenjavo med farovžem in cerkvijo.

5. Ivan Ev Tomažič, prišedši iz Vipave, je nastopil kapelansko službo v Ribnici 3. maja 1872, od koder se je preselil za kapiteljskega vikarija v Novo Mesto 11. januarija 1874. Iz Novega Mesta se je preselil za vikarija v Št. Vid pri Vipavi, od tam za župnika na ljubljanski Grad in od tu za mestnega župnika v Škofjo Loko, kjer še dandanes uspešno deluje.

6. Simon Pristov je bil v Ribnici od l. 1874 do pozne jeseni l. 1888, kadar se je preselil za beneficijata v Št. Vid pri Zatičini, kjer se marljivo trudi še danes. S svojim štirinajstletnim modrim delovanjem si je zasadil stalni spomin v srcih Ribničanov.

7. Feliks Knific od l. 1876 do jeseni 1880, ko se je preselil za beneficijata v Vipavski Terg. Od lani živi v pokoju v Gorici.

8. Anton Morè je prišel z Bleda v Ribnico l. 1880 ter ostal tu do jeseni l. 1887, ko je bil poslan za administratorja v Loški Potok. Pripomogel je v Ribnici med drugim tudi k zboljšanju cerkvenega petja.

9. Janez Aljančič od l. 1887—1888, ko je šel za administratorja v Naklo na Gorenjskem, kjer je umerl 23. aprila 1889.

10. Peter Ogrin od Adventa 1888 do Kresa 1889, kadar je šel za administratorja k Sv. Duhu nad Kerškim, kjer sedaj kot župnik marljivo deluje.

11. Matija Erzar od Božiča 1888 do Adventa 1891, ko je postal župnik na Golem. Gospod Erzar je izveršitelj zadnje volje rajnega dekana Skubica, ki je malo da ne spolnjena, a zapuščinska obravnava se — kolikor mi znano — še ni veršila.

12. Matija Mrak je došel iz Gorij na Gorenjskem v Ribnico jeseni l. 1889, kjer je ostal do konca leta 1891. Tedaj je bil prestavljen k sv. Jakobu v Ljubljano, od tam pa pred kratkim k prestolni škofovski cerkvi. Bil je po smerti rajnega dekana Skubica administrator fare in dekanije, dokler ni prišel novi gospod dekan, preč. gosp. Martin Povšè, ki je bil v Ribnici slovesno vmeščen dne 15. novembra 1891. Želimo mu mnogo srečnih let in prav toliko uspehov, kot jih je dosegel rajni Martin Skubic.

* * *

Spomniti se moramo na tem mestu še enega častitljivega moža, ki je bil z rajnim gospod dekanom in je z Ribničani še sedaj v tesni zvezi, namreč preč. g. Jožefa Skubica, staroste duhovnikov ljubljanske škofije. Kot sorodnik rajnega dekana in nekdanji ribniški kapelan si je zbral Ribnico za kraj zasluženega pokoja. Od l. 1869, ko je bil vmirovljen, živi ves čas v Ribnici, stanujoč v farovžu, v spodbudo vsej fari. Gg. vradniki so ga imenovali svoj čas v šali svojega „župnika,“ ker so navadno hodili k njegovi maši, ktero je služil vsako nedeljo ob 8ih.

Gospod Jožef Skubic je bil rojen na Dobrávi, fare zatiške, 10. decembra l. 1802. Letos bode torej

dopolnil devetdeseto leto. Mašnik je postal na sv. Ane dan, 26. julija l. 1832.

Služil je kot kapelan na Vinici ob hervaški meji od jeseni l. 1832 do jeseni l. 1835; v Kostanjevici od l. 1835 do sv. Jurija l. 1836; na Igu od l. 1836 do sv. Jakoba l. 1843; v Ribnici od l. 1843 do jeseni l. 1850; v Dolu pri Ljubljani od l. 1850 do jeseni l. 1854; v Kamniku od l. 1854 do Božiča l. 1855; v Šmarji od l. 1855 do sv. Jurija l. 1857. Takrat je postal kuratni beneficijar v Tomišlju, žanske fare, kjer je ostal do sv. Jurija l. 1861. Od tam se je preselil za eksposita v Žabnico pri Loki, kjer je sklenil svoje službovanje l. 1869, star 67 let.

Gosp. Jožef Skubic je bil ves čas slabotnega zdravja; tri terdovratne bolezni, ktere ga tudi še danes niso zapustile, so ga mučile dolgo versto let ter ga naposled prisilile v pokoj, ktereга vživa sedaj že 23 let. Molitev je bila v tem času njegovo naj imenitnejše opravilo. Dokler so mu oči pripuščale je z veseljem čital „Slovenca“ in druge poštene slovenske časnike. Za kratek čas je prijateljem tudi ure popravljal. V družbi je bil sicer bolj tih, vendar vedno šegav in jako gostoljuben. Ko sem nekoč ž njim sedel skupaj pri mizi in sem si vino z vodo mešal, me opozori: „Če hočete dolgo živeti, mene posnemajte ter „suho“ vino pite, pa po malem.“ Dasi sem imel priliko večkrat biti deležen njegove izredne gostoljubnosti, ga res nisem nikdar videl vode piti. Posebna prijatelja sta si bila in sta si še z vpokojenim ribniškim nadučiteljem gosp. Jožefom Rakteljem. — Na Veliki Šmarin l. 1892 je obhajal slovesno in prav spodbudno demantno ali biserno sveto mašo. V predvečer

so mu domači pevci napravili podoknico, pri kateri so mu zapeli naslednjo, slavnosti zelo primerno pesem. Zložil jo je č. g. dr. Jan. Ev. Krek, tedanji ribniški, sedanji stolni kapelan, vglasbil pa ribniški organist g. J. Carli. Pesem slove:

Demantniku preč. g. Jožefu Skubic-u.

Poroko že šestdeset' pot Ti obhajaš,
In božji nevesti zvestobo ponavljaš;
V zaupanju krepkem na božjo rokó
Preromal si cesto življenja dolgó.
To upanje prvi je demant krasán
Tvoj demantni, demantni dan!

Dobrote Ti božja je roka delila,
A kupo grenkosti Ti tudi točila:
V terpljenju si zbrusil si demant svitál,
Krščanske udanosti sojni kristál.
To drugi je demant dražestno krasán
Tvoj demantni, demantni dan!

Sobratov nebrojno s Teboj se raduje
In cela dežela zato Te spoštuje;
Ljubéč, spoštujóč Te, pozdravljamo Te,
Ljubéč, spoštujóč Te, proslavljamo Te!
Ljubezen ta tretji je demant krasán
Tvoj demantni, demantni dan.

Terpljenje in upanje ž njim pa preide,
Ko zarija večna v nebesih Ti vzide,
Ko z demantno krono nebeško krasno
Pokrije za vekomaj Bog Ti glavó;
Tedaj zažari Ti na veke krasán
Tvoj demantni, demantni dan!

Vsa slovesnost se je veršila zelo ganljivo. Cer-
kveni govor je imel imenovani g. dr. Krek. Nekaj
posebnega je bilo, da gosp. demantnik ni hotel slav-

nostne palice, trdeč, da mu križ zadošča, da je križ palica njegova. V oporo mu palice res ni bilo treba pri slavnosti, kajti bil je nenavadno čil in krepak svoj demantni dan. Brez posebnega truda je vzderžal celo dolgo opravilo. Tudi pel je izjemno dobro. — V svojem in v imenu vseh Ribničanov izrekam častiljivemu starčku gorečo željo, Bogu pa iskreno prošnjo, da ga ohrani Vsemogočni v svoji milosti in v veselje in spodbudo Ribničanov do onega časa, ko ga bode poklical k sebi po zaslužen plačilo.

Odlikovanja.

Prevzetni ljudje si le prevečkrat neredno prizadevajo za časno hvalo in čast, za bogato plačilo in visoka priznanja na zemlji. Ali kaj jih čaka po smerti? Kaj družega, kot pozabljeni grob! In če se imena nekterih morda nekoliko časa ohranijo, „kaj jim pomaga, vpraša sv. Avguštin, če jih hvalijo, kjer jih ni, pa so mučenci, kjer so?“ Dobrega kristijana in zlasti še duhovna mora torej voditi pri delovanju čast božja in zveličanje duš ter časna in večna sreča onih, za ktere mu je skerbeti. Že po opisanem značaju g. dekana Skubica moremo sklepati, po občevanju ž njim pa moramo terdit, da on s svojim izverstnim delovanjem ni iskal lastne hvale in slave; ne, deloval je tako, ker je to bila njegova dolžnost, ker je zato postal duhoven, da zveliča samega sebe in sebi izročene. Za svoja plemenita dela je dosegel — tako upamo — prelepo plačilo v nebesih, ktero je iskal pred vsim drugim. Vendar je bil za svoje delovanje že tudi na zemlji primerno poplačan in visoko

počasčen. Odlik pa ni nikdar iskal. Njegova ponižnost, skromnost je temu priča. Ali večkrat se zgodí, da beži čast pred njim, ki je išče, in išče tistega, ki pred njo beži. O tem se prepričamo tudi iz Skubčevega življenja in delovanja. Precej natančno je v Ribnici vse zapisával v spominsko knjigo ali „farno kroniko,“ kar se je imenitnega zgodilo v fari. Zapisal je vsa večja dela pri farni cerkvi, zapisal vse slavnosti, vse procesije za dež in lepo vreme; sam o sebi pa molči. Edino to le je o sebi zapisal v kroniko: „4. avgusta 1889: Ta dan je praznoval tukajšnji župnik in dekan zlato mašo. Počastilo ga je krog 60 gospodov in prijateljev.“ Le to je vedel o sebi. Za to pa se je dopolnilo nad njim, kar beremo v bukvah Pregovorov (29, 23): „Kdor je ponižnega serca, bo čast zadobil.“

Zares visoko priznanje za rajnega je bilo že to, da se mu je, primeroma mlademu duhovnu, staremu 41 let in komaj 15 let v službi, poverilo vodstvo semiške dekanije in nadzorstvo šol celega okraja. Kot dekan je postal ob enem tudi škofov duhovni svetovalec.

Ribniška občina ga je imenovala l. 1885 častnega občana ter mu s tem skazala naj višo čast, katero more občina podeliti.

7. decembra l. 1886 je bil imenovan dekan Skubic na predlog prevz. gosp. knezoškofa Jakoba od presvitlega cesarja Frančiška Jožefa častni kanonik stolnega kapiteljna ljubljanskega. Razna čutila — čutila hvaležnosti, spoštovanja in veselja — so sprehajala Ribničane 18. decembra istega leta, kadar se je bila po bliskovo raznesla vest po vsem Tergu in okolici, da je njih dekan in župnik zarad velikih

zaslug za cerkev in domovino od Nj. Veličanstva presvitlega cesarja in od milostnega gospoda knezoškofa tako visoko počaščen. „Hvaležni smo,“ pisalo se je takrat „Slovincu“ iz Ribnice, presvitlemu cesarju in premilostnemu gospodu knezoškofu za odlikovanje našega mnogozaslužnega gospoda dekana. Komur so znane zasluge g. dekana v 47letnem duhovnem pastirstvu; kdor vé za težave in zasluge pri dopolnilnem zidanju ter olepšavanju naše prekrasne cerkve; kdor vé ceniti ves trud in prizadevanje za boljšo prihodnost naše mladine: mora se res prav hvaležno in iz serca veseliti za najvišje častno odlikovanje in pripoznanje premnogih zaslug preč. gosp. dekana in kanonika Martina Skubica.“ — „Vsi farani odlikovanemu gospodu kanoniku in dekanu našemu prav iz serca želimo: Bog ga ohrani v prid in blagor cerkvi in državi še mnogo mnogo let tako zdravega in čverstega, kakor je sedaj!“

Bil je takrat res prav krepkega zdravja. V mladosti je bil bolehen, — mučila ga je neka želodčna bolezen. Bil je po lastni terditvi naj krepkejši med 60. in 70. letom. Čverst in za vsako delo sposoben je bil prav do zadnjega, dasi je bil dosegel skoro 77 let.

Bog sam je bil odlikoval rajnega Skubica, ko mu je dodelil milost, obhajati pri polnem zdravju in v velikem navdušenju cele fare 4. avgusta 1889 z l a t o ma š o. O tej veličastni slavnosti bomo govorili takoj v posebnem poglavju. Navedem pa jo na tem mestu, ker je bila vis. c. kr. vladi povod, da mu je izposlovala od presvitlega cesarja novo imenitno odlikovanje. Dné 29. januarija l. 1890 pripel je namreč c. kr. okrajni glavar kočevski g. dr. pl. Thoman častnemu ka-

noniku in dekanu Martinu Skubicu viteški križec Franc Jožefovega reda za mnogotere zasluge v cerkvi in šoli. Tem povodom so priredili Ribničanje svojemu z novega odlikovanemu gospodu duhovnemu očetu prejšnji večer podoknico s petjem in bakljado. Omenjenega dné je služil preč. gosp. kanonik iz hvaležnosti do presvitlega cesarja sv. mašo, ktere so se vdeležili c. kr. gg. vradniki in mnogo občinstva iz cele fare. Po sveti maši je prejel odlikovanec po slovesnem nagovoru g. okrajnega glavarja cesarsko odliko, viteški križec.

„Ne nam, Gospod, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“ (Ps. 113, 9), tako je kanonik-vitez Skubic gotovo ponavljal večkrat tisti dan. Bogu samemu je tako pripisal novo čast. Njemu, ki ga je podpiral s svojo milostjo pri mnogoterih delih, ktere je izveršil. Bog sam pa ga je zato odlikoval tudi v nebesih z veliko krono nebeškega plačila.

Zlata maša.

Malo duhovnov učaka petdeseto obletnico, odkar so praznovali novo mašo; razna mučna dela in skerbi težavne službe jim prej starejo telesne moči. Dekanu — kanoniku Skubicu pa je dal Gospod učakati zlato mašo 4. avgusta l. 1889, čilemu in krepkemu na duhu in na telesu. Za to se je tega slavnostnega dné sam veselil in ž njim cela fara in mnogobrojni prijatelji in znanci. Radost ribniških faranov je bila pri tej priliki še toliko večja, ker sta ob enem z gosp. kanonikom-dekanom obhajala v Ribnici zlati maši tudi dva njegova prijatelja in sošolca, namreč v. č. g.

Anton Čibašek, nekdanji župnik v Škocijanu pri Turjaku, sedaj živeč v pokoju v Ljubljani, in v. č. g. Frančišek Arhar, beneficijat v Repnjah, umerl 6. aprila l. 1891, torej tri dni pred smertjo rajnega Skubica. Zadnja dva sta maševala ob enem ob šestih zjutraj; vsakemu sta stregla dva gospoda bogoslovca; ob desetih pa sta oba azistirala pri slovesni sv. maši gospodu kanoniku — dekanu.

V soboto, 3. avgusta, ko se je bilo zmračilo, oznanjali so zvonovi in topiči, da se bode praznoval prihodnji dan za celo ribniško župnijo vesel, nenavaden praznik. Teržanje so priredili gospodom zlatomašnikom bakljado, pevci so zapeli pred župnijsko hišo štiri pesmi. Potem se je pomikala vsa množica z 2 zastavama na čelu po Tergu med burnimi „živio“ in „slava“ klici. Vaščani pa so bili zažgali krog in krog doline po hribih kresove v dokaz posebne ljubezni in vdanosti do preblagega svojega duhovnega očeta.

Od blizu in daleč je prihitelo mnogo gospodov duhovnikov — krog 40 — počastit v slavnostni dan gosp. zlatomašnika.

Pred slovesno sv. mašo je izročil gosp. dr. Jožef Lesar v imenu gg. duhovnikov — rojakov, ki so peli nove maše za časa Skubčevega župnikovanja v Ribnici, gospodu jubilantu s primernim nagovorom krasne mašne bukve, ktere je slavljenec takoj podaril farni cerkvi. Laški gospod župnik Lovro Gergolj pa je izročil zlatomašniku v imenu gg. dekanijskih duhovnikov dragocen kanoniški perstan.

Občinski odbor ribniški je zlatomašniku — častnemu občanu — oddal „enoglasno sklenjeno pismeno častitanje.“

Ob desetih so v slovesnem sprevedu peljali g. zlatomašnika v cerkev med zvonjenjem in pokanjem topičev. Med gosti sta bila preč. gg. kanonika Karol Klun in Luka Jeran, v. č. g. dekan kočevski Jožef Kresè, voditelj okrajnega glavarstva gosp. pl. dr. Thoman, gosp. okrajni sodnik in deželni poslanec Frančišek Višnikar, gosp. župan Erhovnic, gosp. graščak Dorko Rudež idr. V krepkem, jedernatem in poljudnem govoru je risal preč. gosp. kanonik Jeran delovanje slavljenčevo kot dušnega pastirja, ki je bival šest let med sosedi Kočevci, edenindvajset med belimi Kranjci, triindvajset let (t. j. do smerti) pa med Ribničani.

K prelepim že imenovanim darilom zlatomašnim je tudi pridigar nasvetoval neko nepričakovano darilo posameznih stanov. Svetoval je, da naj napravijo darovanje ali „ofer,“ vsak stan naj zlatomašniku daruje kaj „zlatega,“ tako le:

Mladeniči, darujte zlatomašniku zlatega klasja. Bodite modri, neomadežani v svojem življenju, lepši v čednosti, kot je bil Salomon v svojem zlategem blišču. Varujte se pijančevanja, ponočevanja in vsacega pohujšanja: tako bode vaše življenje obrodilo zlati sad, zlato klasje. S tem niste samo zlato klasje rumene pšenice v domači hiši, temveč ste tudi prečast. gosp. zlatomašniku čast in veselje; darujte mu toraj zlatega pšeničnega klasja!

Vé deklice, darujte svojemu prečast. g. zlatomašniku zlato obleko. Bodite modre in čiste device; ne skerbite toliko, kako bi se oblačile, da bi dopadle svetu, temveč skerbite, oblačiti se in živeti tako, da bo nebeški Ženin z dopadljivostjo gledal na vas iz

sv. tabernakelja; s tem ravno bodele tudi svojemu preč. g. zlatomašniku veselje delale; darujte mu zlato oblačilo svojega serca za zlato mašo.

Vi možje, darujte zlatomašniku zlato krono. Bodite z modro skerbjo za svojo družino sami zлата krona v hiši; glejte, da v hiši nobeden ne živi pohujšljivo. To bode vašemu zlatomašniku ljubše kakor zlati venci; vi mu toraj darujte s tem zlato krono, t. j. svojo pošteno družino, pravo zlato krono.

Vé žene, gospodinje, darujte zlatomašniku zlate evangeljske bukve, posnemajte sabejsko kraljico; ona je prišla od daleč poslušat Salomonovo modrost. Tudi vé bodite vse goreče za poslušanje božje besede, svetih nauk, in učite tako svoje otročiče, da bodo stanovitni v dobrem, kadar odrastejo, ne pa podobni tistim drevesom, ki imajo mehko kožico v začetku; kadar pa odrastejo, se jame kazati ostro ternje in neužitni sad. Ako z zlatimi nauki in lepimi zgledi ohranite svoje otroke v sveti pobožnosti, imate zlato v hiši, s tem tudi vstrežete zlatomašniku; darujte mu v dar zlato knjigo, iz ktere se zajemajo zlati nauki za dobra serca.

Vi otroci, darujte zlatomašniku zlatih cvetlic v dar. Ako ste pobožni, poslušni in nedolžni, ste sami kakor najlepše cvetlice v Salomonovem vertu, polne najlepšega cvetja in vonjave, ktere naj nikoli slana greha ne popari. Hodite z veseljem pogosto k spovedi in sv. Obhajilu. S tem tudi svojemu prečastljivemu gospodu zlatomašniku veselje delate, vi mu iz verta svojih serc zlatih cvetlic darujete.

O Salomon! to ime pomeni „mirni kralj, kralj miru,“ pravi Miroslav. Salomon je v miru tempelj

zidal, kakoršnega ni še videl svet. Tudi vaš zlatomašnik zida vaš duhovni tempelj že nad 20 lét, — pa le v miru, v edinosti se da tudi duhovni tempelj zidati; pomagajte toraj vsi duhovnijani v svetem miru, v dolžni podložnosti svojemu tolikanj spoštovanemu gospodu dekanu in kanoniku duhovni tempelj zidati, saj se zida le za vas in za vaše otroke, — naj ga zida za vas in vaše otroke srečno in še mnogo let po milosti Jezusa Kristusa, na priprošnjo Marije Device in velikega patrona vaše cerkve, sv. Štefana, papeža in mučenca.

Poslušavci, katerih je bilo toliko, da je bila velika cerkev napolnjena po vseh prostorih, so verno poslušali prelepi govor, kateri naj Ribničanom še dolgo zveni po ušesih!

Po cerkvenem opravi, katero je poveljevalo izbornu petje gg. bogoslovcev in domačega kora, je zbral gostoljubni gosp. zlatomašnik krog svoje mize vse navzoče gg. duhovne, vse prej naštete in druge svetne gospode, sorodnike in prijatelje. Navdušeni govori in živahne napitnice slavile so sv. Očeta, Nj. Veličanstvo presv. cesarja, prevzvišenega gospoda knezoškofa, preč. g. zlatomašnika in oba tovariša zlatomašnika. Pozabilo se tudi ni na starega č. g. Jožefa Skubica, sorodnika zlatomašnikovega, kateremu se je želja izrekla, naj bi čez tri leta, torej letos, daroval Vsemogočnemu biserno ali demantno sv. mašo, o kateri smo že govorili na drugem mestu.

Iz med vseh raznih častitk, izraženih gospodu zlatomašniku, ponatisnemo le pozdrav gospodične Marije Ogorelčeve iz Škofeljce, sedaj omožene

Rusove na Grosupljem, sorodnice slavljenčeve, s
kterim je oveselila v dan zlate maše dobrotnega
strička. Glasi se:

Zlatomašniku!

Stoletja danes pol za Vami,
Kar novomašnik pred altár
Stopili ste, da v svetem hrami
Darujete Svoj prvi dár!
Stoletja pol! Kakó ne zerlo
Okó bi Vam v minulost verlo?
Povsodi delo, truda čas,
A dela plod samo za nas! . . .
Šerčno v višine vekovite
Ozira se po delu kmèt,
Iz teh višin njegov pogléd
Blaginje prosi plodovite,
Da bi rodila kál,
Katero je sejál.
In Bog ga blagoslovi,
In krepko rastejo plodovi . . .
Takisto Vam! Oj, krasni dan,
Ko dviga sredi serc veselih
Duhovnik zlate maše kelih,
Ko glas topóv in zvon glasán
Naznanja god čez hrib in plán!
Ta krasni dan je dan mirú,
Užitja dan po mnogih delih,
A tudi vspešen dan sadú!
Poglejte naš hvaležni rod:
Za Vas, na praznik zlate maše
V nebo kipé molitve naše.
Vam klanjamo se mi gospod!
Vodnik ste Vi nam bili vedno,
Priatelj bili uro slednjo;
Vi ste blažili serc vihár,
Učitelj bili ste na leci,

Sicer preskerben oče deci,
 Dobrotnik naš povsod vsegdar!
 Zato na praznik zlate maše,
 V nebo kipé molitve naše,
 Ljubezni živ so Vam dokaz:
 Bog hrani, čuvaj, krêpi Vas,
 Bog blagoslovi dneve Vaše! —

Telegramov iz raznih krajev je bilo došlo sedemindvajset; med temi posebno časten od premilostnega gospoda knezoškofa, glaseč se: „Častitam s priserčno željo, da Vas Vsemogočni ohrani še dolgo na korist Ribničanom, v veselje in čast škofije!“ potem od mil. gosp. prošta dr. L. Klofutarja, od mil. g. prošta dr. Jarca, od novomeškega kapitelja itd.

Prelepa slavnost bode ostala Ribničanom gotovo še dolgo v spominu. Spolnila pa se ni pri tej priliki tolikrat ponovljena želja, da bi preljubljeni gosp. zlatomašnik praznovali tudi biserno sv. mašo. Kakor je bil takrat po duhu in telesu krepak, se je to lahko pričakovalo, ali prepričal se je sam in mi ž njim, da „je v rokah Gospodovih naše življenje.“ (Prim. Ps. 30, 16.)

Smert in pogreb.

„Smert pobira, ne izbira,“ pravi pregovor. Tudi dekana — kanonika Skubica je pograbila nepričakovano. Gospodov dan mu je prišel kot tat po noči. (Prim. I. Tes. 5, 2. II Petr. 3, 10.) Bil je sicer že visoko v letih (76 let in pol); vendar čverst, krepak prav do zadnjega. Smert ga je položila od dela na mertvaški oder. Belo nedeljo, 5. aprila l. 1891, je opravil ob 10. uri še peto sv. mašo s pridigo. V ponedeljek dopoldne ga je začelo mraziti, šel je proti Hrovači na sprehod,

češ, da se ugreje. Pa zaman; popoldne se toraj uleže. Že v torek se mu je toliko shujšalo, da po izjavi zdravnikov ni bilo več upanja na ozdravljenje. Zvečer je prejel sv. Popotnico. V sredo zjutraj ni mogel več govoriti, vendar je bil pri zavesti do zadnjega trenutka. Smertni boj je bil kratek, še ne deset minut, in izdihnil je svojo blago dušo dné 9. aprila 1891 ob treh zjutraj. G. kapelan Matija Mrak mu je zatisnil oči.

Tužno je zazvonil veliki zvon raz zvonik ribniške farne cerkve, naznanjajoč, da je nehalo biti serce, ktero je tako gorko bilo za dušni in telesni blagor vseh faranov. Mnogi izperva niso hoteli verjeti te žalostne novice, saj so ga še v nedeljo videli stati pred altarjem, saj so istega dne poslušali še njegov glas, sprejemajoč s prižnice besedo božjo iz njegovih ust. Žalostni pa so se kmalu prepričali, da je temu res tako.

Pogreb dne 11. aprila je kazal, koliko spoštovanje je užival pokojnik pri vseh stanovih. Zbralo se je 30 gospodov duhovnov iz domače dekanije in sosednjih, pa šest gospodov bogoslovcev. Pogreba so se dalje udeležili gg. ribniški vradniki, učenci in učenke ljudske šole z gg. učitelji in ggčč. učiteljicama in toliko ljudstva iz cele ribniške doline, da je bila prostorna cerkev prav polna. Pogreb je vodil preč. g. kanonik Luka Jeran. Za križem so korakali najpervo šolarji. Za njimi so nesle deputacije krasne vence s svilnatimi trakovi, darovane od ribniške občine in hranilnice, od žená in deklet, od kapelanov in cerkvenih pevcev, od ključarjev ter sorodnikov. Kersto samo sta dičila venca ribniških rojakov — duhovnikov in bogoslovcev. Spodobilo se je, da so pokojniku ravno ti smeli ska-

zati to ljubezen, kajti bil jim je res preljubezniv duhovni oče.

Iz župnišča se je pomikal sprevod po Tergu v farno cerkev. Glasen jok je zagnalo ljudstvo, ko so prinesli merliča v cerkev. Preč. gosp. kanonik Luka Jeran stopi na leco. Žalosten prizor! Pred poldrugim letom mu je govoril na zlati maši, sedaj pa jemlje slovo od dragega mu prijatelja. Cela fara plaka za svojim očetom. Govornik omenja, kako nepričakovano je poklicala božja previdnost preljubljenega pastirja izmed ovčic, našteje ob kratkem njegove službe in zasluge in pojasni poslušalcem, kako potrebno je, da človek v minljivem življenju misli vedno na večnost. Med drugim pravi:

Tako torej tudi tebe, preljubi moj prijatelj, preč. kanonik in dekan, je zadela nepreprosljiva smertna kosa! Pa tako naglo, tako nepričakovano... Sreča za-te in tolažilo za nas, da te ni prehitela nepripravljenega; saj vse tvoje življenje je bilo pripravljeno na današnji dan... No pa vendar — tako naglo... Ljubljeni poslušalci, kaj pravite k temu? Saj videli ste gospoda še pred malo urami živega, videli ste ga še preteklo nedeljo tukaj-le na prižnici; videli ste ga pred altarjem, v spovednici, videli živega v stanovanju, videli ga iti v cerkev in iz cerkve, in tudi v ponedeljek še doma. Videli ste ga z ljubeznijo in spoštovanjem tolikrat v življenju otročiči, odraščeni, zdravi in bolni, videli ga na smertni postelji na mrtvaškem odru. Vidite ga še zdaj, pa ne v obličje, ampak le v mrtvaški posodi, v katero je shranjen; njegovo prijazno obličje je skrito, ne bote ga videli do vstajenja od mrtvih. No pa vendar — le tolažba! To ne bode

tako dolgo : pred Bogom je 1000 lét kakor en dan in saj videli se bomo v nebesih še pred velikim sodnjim dnevom. Ure so se stekle, božja previdnost ga je poklicala, ker zlati darovi, o katerih sem Vam pravil pri zlati maši, so bili že vsi skupaj, pripravljeno zlato pšenično klasje dobrih del, pripravljena zlata krona za zasluge, gotove so bile zlate lilije in cvetlice vsakterih čednosti ter spleten naj lepši zlati venec. Vse to so z zlatimi čerkami angelji popisali v „zlatih bukvah.“ Saj delal je veliko, delal goreče in neprenehoma itd.

Govornik izmed premnogih del našteva nektera dela rajnega po mnogih krajih skoz kacij 52 lét, zlasti pa v Ribnici; zato žalujejo za njimi danes ne le Ribnica in cela dekanija, ampak tudi Semič in drugi kraji po Dolenjskem, koder je služil, za tako dobrim dušnim pastirjem.

Po besedah preroka (Iz. 40, 6): „Vse meso je trava, trava zvene in cvetlica odpade“ — je govornik z nekterimi izgledi in nauki poslušalce opominjal, kako je treba resno misliti na kratkost našega življenja; slednjič se je v imenu blazih Ribničanov in pričujočih z gosp. Skubicem poslovil z željami in upanjem, da se zopet pri Bogu vidimo.

Očitno je, da so ljudje silo žalovali in jokali, ko so jim tako dobrega duhovnega pastirja po sv. opravilih k pokopu nesli.

Za govorom so bile bilje in sv. maša, po kateri smo spremili rajnega na pokopališče v Hrovačo, kjer počiva pred nekdanjim starim križem, na istem mestu kakor pokojna gg. dekana Janez Traven in Ignacij Holzapfel. Bilo je rosno pač marsiktero oko, ko je

mati zemlja sprejela v sé svoj delež in so se pevci poslovili s tužno, a vendar tako tolažilno pesmijo „Nad zvezdami.“ Res, terdno smemo upati, da je blagi pokojnik sedaj nad zvezdami pri Bogu.

Bivša ribniška kapelana, čč. gg. Matija Erzar in Matija Mrak, sta oskerbela rajnemu na grob v smislu zadnje volje dostojen spomenik, izdelan po kamnoseku g. Vurniku v Radovljici, iz sivkasto-belega koroškega marmorja. Spomenik je 2.5 m visok. Nad čveterovogelno podstavo je bogato pozlačeno pročelje in nad tem sv. križ. Ker sta bila spomenika imenovanih dveh prednikov Skubčevih že popolnoma razpadla, se je na Skubčev spomenik napravil tudi njima primeren napis.

Na sprednji strani je čitati:

Tukaj čaka

prihodnjega vstajenja preč. gosp. zlatomašnik

Martin Skubic,

rojen na Polici 9. nov. 1814, župnik in dekan ribniški l. 1868, častni kanonik in častni občan ribniški, vitez Franc Josipovega reda, umerl 9. aprila l. 1891.

Naj v miru počiva!

«Gospod! ljubil sem lepoto
tvoje hiše.» Ps. 25, 8.

«Dajal je ubogim; njegova
pravičnost ostane vekomaj.» II. Kor. 9, 9.

Na desni strani čitaš:

Prečastiti gospod

Ignacij Holzapfel,

rojen v Teržiču 15. jul. 1799, dekan ribniški l. 1848, umerl 21. jan. l. 1868.

Na levi:

Prečastiti gospod

Janez Traven,

rojen na Raki 25. dec. 1781, dekan ribniški l. 1833, umerl 19. sept. l. 1847.

Še lepši spomenik pa je veličastni božji hram, prezala farna cerkev sv. Štefana in prenovljene podružnice po fari, ki tudi po zvonanje pričajo, kaj je bil rajni Skubic Ribničanom v dušnem in telesnem obziru.

Najlepši spomin pa je zapustil dekan Skubic v hvaležnih sercih zvestih svojih ovčic. Grobni spomenik bode razpal, farna cerkev se bode postarala, hvaležnost in spoštovanje Ribničanov do gorečega dušnega pastirja dekana Martina Skubica pa se bode podedovalo od roda do roda. Pripovedovali bodo dela njegova stariši otrokom in njih otroci svojim otrokom, in njih otroci prihodnjemu rodu. (Prim. Joel, 1, 3.)

Rajni Skubic ni bil kdo vé kak učenjak ali pervak, ni bil slaven pisatelj ali pesnik, vendar ga moramo prištevati velikim rodoljubom slovenskim. Na polju tihega, delujočega rodoljubja ima malo enacih. Zato se lahko stavi v zgled slovenskim duhovnom, pa tudi drugim rodoljubom. Mir in pokoj duši njegovi! Slava njegovemu spominu!

Kazalo.

	Stran
Predgovor.	
Uvod	1
Mladostna leta	2
Kapelanske službe v Semiču, Metliki in Kočevju	7
Administrator v Černomlju in župnik v Adlešičih	10
Župnik in dekan v Semiču	11
Župnik in dekan ribniški	15
Ribniška farna cerkev	21
Ribniške podružnice	33
Prijatelj šolske mladine	40
Značaj	44
Skubčevi kapelani v Ribnici	49
Odlikovanja	55
Zlata maša	58
Smert in pogreb	63

